Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ⊙ № 63 (6.552) ⊙ 1988 йил 17 март, пайшанба ⊙ Баҳоси 3 тийин

XIX

Янгиланиш йўлидан

Барака-тежамда

⊙ Қўйлиқдаги кўприксозлик темир-бетон конструкциялари экспериментал заводи коллективи ана шу шиор асосида меҳнат қиляпти.

Корхона ишчилари ўтган йили 70 тонна цемент, 50 тонна металл, 10 куб метр ёғоч маҳсулотларини тежаб қолиб, катта иқтисодий самарага эришдилар.

Тежамкорлик юришида заводнинг Д. Ляпкин бошлиқ конструкторлик бюроси инженер-техник ходимлари ва рационализаторлари, шунингдек Д. Мандрожишев етакчилик қилаётган янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиш группаси аъзоларининг ҳиссалари катта бўлмоқда. Мана шу коллективларнинг ташаббуси эвазига корхонада иссиқлик энергияси сарфи 20 процент камайди. Бетон қориш узелига учта автоматлаштирилган қурилма ўрнатилди. Бу эса ўз навбатида вақт ва ишчи кучини тежаш имконини берди. Маҳсулот сифати эса анча ошди.

Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олишга аҳд қилган коллектив социалистик мусобақани авж олдириб, янги йилнинг икки ойлик план-топшириқларини ҳам муддатидан илгари адо этди.

Корхонада бетон ва темир-бетон маҳсулотларини тайёрлаш ишида қўлланиладиган қурилманинг йўлга қўйилиши эса муҳим янгилик бўлди. Тахминий ҳисоб-китобларга кўра, бу янгилик бир йилда корхонага 146,8 минг сўмлик иқтисодий фойда беради.

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан

Механизация шарофати

Корхонамиз коллективи юбилей йили топшириқларини муваффақиятли адо этди. Шунингдек, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури 50 тадан ошди. Бу муваффақият ўз-ўзидан қўлга киритилмади, албатта. Маълумки, ҳар бир корхонанинг тараққиёти ундаги технология жараёнларининг қай даражада такомиллашувига боғлиқ. Шунинг учун ҳам бу масалага катта эътибор бераяпмиз. Айниқса, бу борада рационализатор ҳамда ихтирочиларимизнинг техника янгиликларини ишлаб чиқаришга тез-тез жорий этаётганликлари қўл келмоқда. Шу туфайли меҳнат унумдорлиги ҳам 39 процент ошди. Натижада корхона миллионлаб сўм фойда кўрди.

Қайта қуриш ва жадаллаштириш ишлари кенг қулоч ёяётган заводимизда реконструкция ишлари ҳам жадал суръатларда олиб борилмоқда. Мисол тариқасида 1-цехни олайлик. Бутун бир комплексдан иборат бўлган бу цехда хом ашё тайёрлаш, сақлаш, завод ичидаги аралаш цехларга ярим фабрикат, лак бўёқлари етказиб бериш каби жараёнлар бажарилади.

Цех реконструкциядан сўнг механизациялаштирилди. Олдинлари кўпгина ишлар қўл кучи меҳнати асосида бажарилган бўлса, ҳозирда тайёрланган хом ашёлар бункерлар орқали суюқ ҳолатда электрон торозиларга узатилади. Янги техника технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилиш йўли билан меҳнат унумдорлиги ошди ва ишчиларнинг меҳнат шароити тубдан яхшиланди.

Цехга АСУТП — «ЛАК» комплекс автомат системаси киритилди. Бу система асосий технологик ишлаб чиқариш жараёнини автоматик шароитда назорат қилиб туради. Шу билан бирга, у смена бошлиғини ҳамма участкаларда бўлаётган иш услубидан хабардор қилади. Авария ҳолатларида эса қандай оператив қарор қабул қилиш йўлларини сигнал ва электр лампочкалар орқали кўрсатиб туради. Бундан ташқари системага ЭҲМ ўрнатилган бўлиб, у лакнинг синтез процессини бошқаради ва смена бошлиғи ҳамда операторни ҳар хил ҳолатлардан огоҳлантириб туради. ЭҲМ ҳар бир партия лак учун хом ашёни ҳисоблаб беради ва технологик жараён, яъни синтез даври тугагандан сўнг, смена бошлиғига ёзма равишда рапорт беради.

Корхонамизда халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришга ҳам катта эътибор бериляпти. 8 хил маҳсулот сифат белгиси билан чиқарилаётган бўлса, шундан уч хили халқ истеъмоли буюмларидир. Улар «Янгилик» индекси билан чиқмоқда.

Ўн иккинчи беш йилликда корхонамизнинг 96 процент маҳсулоти фақат аъло сифатли бўлади. Марказий лаборатория ижодкорлари ҳам, рационализаторлар ҳам шунга эришиш учун астойдил интилмоқдалар.

Коллективимиз Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига янги хил маҳсулотни ўзлаштирмоқдалар. Янги маҳсулот ҳаво ҳамда атмосфера босимининг ўзгаришига чидайди ва бир неча йилгача ўз хусусиятини йўқотмайди. Бу корхонамизда партиямиз анжумани очиладиган кунгача амалга ошириладиган янгиликлардан бири, холос. Ҳали олдинда талай вазифалар турибди. Уларни муваффақиятли адо этиш коллективдан чинакам меҳнат ва ижодий изланишни тақозо этади.

Р. РЎЗИОХУНОВ,
Тошкент лак-бўёқ заводининг бош технологи.

Корпус қайта жиҳозланди

Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз ремонти заводи янги цехи халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган бўлди. Бу ерда ишчилар корхонада олиб борилаётган реконструкция натижасида бўшаб қолган эски корпусни ўз кучлари билан қайта жиҳозладилар. Ҳозирги вақтда 600 квадрат метрга яқин жойни эгалловчи бу янги цех учун савдо ходимлари билан маслаҳатлашиб маҳсулот турлари танланмоқда.

(ЎзТАГ).

Архитекторлар изланишлари туфайли

«ТашЗНИИЭП» институти инженер ва архитекторлари қўлидан чиқаётган мукаммал лойиҳалар асосида кўплаб мустаҳкам бинолар қад кўтармоқда. Илмий-тадқиқот ва лойиҳавий ишланмаларнинг аксарияти объектларнинг зилзилага чидамлилигини оширишга ва монолит конструкцияга эга бўлишига қаратилмоқда. Бу эса технологик ресурсларни қўллаш ва энергия тежамкорлигини таъминлаш имконини бераётир.

Институтда «Монолит» комплекс бўлими тузилиши нур устига аъло нур бўлди. Унинг инженер ва архитекторлари жуда мустаҳкам биноларнинг қатор лойиҳаларини ишлаб бердилар. Шунингдек, методик ёрдам тариқасида мустаҳкам пойдеворли биноларнинг тажриба намуналари қурилди. Бундай уйлар қардош Қозоғистонда ҳам бунёд этилмоқда.

Мазкур лойиҳалар бўйича Тожикистон ССР Ленинобод областидаги «Коммунизм» колхозида янги посёлка қад кўтарди. У икки қаватли ҳамда ҳар бири икки хонали турар жойлардан ташкил топди.

Туркманистонлик қардошларимиз учун ҳам лойиҳалар тайёрлашга киришилди. Улар Ашхобод ва Чоржўй шаҳарларида олиб бориладиган янги қурилишларга мўлжалланмоқда. Туркманистон пойтахтида қад кўтарадиган 280 ўринли болалар боғчаси учун ҳам бу лойиҳалар асос бўлиб хизмат қилади.

Тонгги газеталарда

⊙ «Белграддаги учрашувлар» сарлавҳаси остида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг ЮСФРга расмий визити тафсилотлари эълон қилинган.

⊙ Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг саккизинчи сессиясини 1988 йил 7 апрель куни Тошкентда чақириш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони босилган.

⊙ ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг йиллик умумий йиғилиши ҳақида хабар берилган.

ЗАМОНДОШИМИЗ

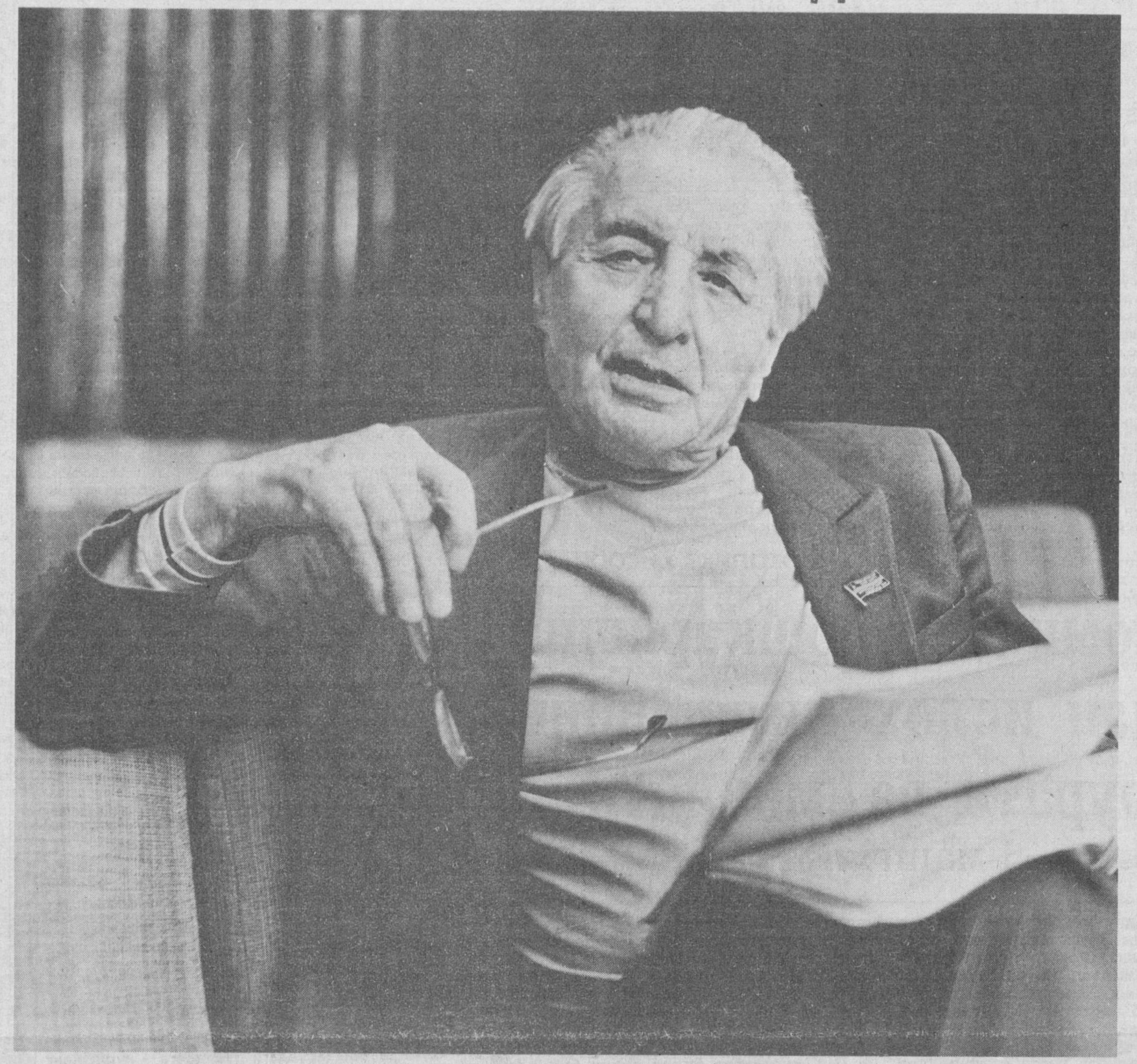

Санъатимиз фидойиси

Бир қарашда Малик Қаюмов ҳақида барча яхши гаплар айтиб бўлинган, бу инсоннинг бутун ҳаёти ҳаммага маълум ва машҳурдай туюлади. Бироқ, бир қарашдагина шундай. Яхшилаб, сидқидилдан разм солсангиз агар... Малик ака умр бўйи фильмлар яратиб, ўзи кадр ортида қолиб кетганини, тирик жон сифатида унинг ҳам барчамизга ўхшаш ташвиш ва изтироблари, қувончдан ташқари ғамгин пайтлари ҳам бўлганини англайсиз. Демак, бу инсон ҳам кўп қайғурган, бировларнинг ноҳақлигидан тушкунликка тушган, бир парча нон билан кун кечирилган кунларни ҳам, тўкин-сочинликни ҳам кўрган. Хуллас, ҳаётда кўп кўйлакларни йиртган одам.

Киндик қони шу ўзимизнинг Тошкентда тўкилган. Чин ҳамшаҳримиз. Салкам саксон ёшда. Ҳазилми. Дунёдаги кўп йўлларда, Ер юзининг қайси кент-у қай гўшасида бўлмасин кўнгли алағда — «Тошканлар тинчмикан?» — сафару саргашталикларни ортда қолдириб, Тошкентга келгач, пахта гулли пиёладан бир ҳўплам чойни ичгач, кўнглидаги дунё чигили шу онда ёзилган бу инсонни фақат обидага қиёслаш мумкин. Жонли обида. Меъморий обидалардан фарқи шуки улар йиллар, асрлар ўтган сайин нурай бошлайдилар. Малик ака эса аксинча — йиллар ўтган сайин кўрк очиб, собитлашиб боради. Унинг кўрки, саботи — унинг меҳнати, ҳар дақиқаси минг йиллик тарихлардан сўйлагувчи лентлари.

Энг қийини — ном қолдириш, қийналибми, азоб чекибди, барибир, нима бўлганда ҳам ном қолдириш. Яхши ном. Токи одамлар ўз хотирларидан сенинг номингни қуриган, бесамар теракдай кесиб ташламасинлар. Токи номинг ўзгаларни ҳам инсонийликка, эътиқоду ҳалолликка ундасин. Гоҳида муносабат «олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ» қабилида бўлади. Барибир куйинмаслик керак. Чидаш керак! Малик ака бардошини ҳам, чидамини ҳам кўп синаган одам. Ва ҳар гал, албатта сабот ва эътиқод ғолиб келди.

Ҳозир нима деймиз?

Малик ака икки фарзанднинг отаси. Шу долзарб кунларда Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати сифатида ўзбек киносига янгича бир нафас олиб киришдек хайрли ишга бош-қош. Баъзан чарчайди, лекин чарчадим демайди. Ҳеч қачон нолимайди. Кунлар эса... Кунлар ҳафталарга, ҳафталар эса ою йилларга уланиб кетяпти. Ҳаёт давом этяпти.

С. САЛОҲИДДИНОВ.

СУРАТДА: ССР халқ артисти Малик Қаюмов.

В. Дубровский фотоси.

(Санъаткор ҳақидаги мақолани газетамизнинг 3-бетида ўқийсиз).

Туб ислоҳот одимлари

Буйруқ билан буйруқ бекор қилинди

Завод бошқармаларининг кираверишига илинган: «Бош асбобсозлик бошқармаси. Тошкент асбобсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси» — деган вивескага ҳали кўз ўрганмай туриб, бу ёзувни олиб ташлаш лозим бўлади. Унинг ўрнига бошқасини қўйишади. Ҳикоямиз ҳам худди ана шу ҳақда.

Тошкент абразив комбинатига асбобсозлик комбинатини «ямаш» (ҳа, худди «ямаш», чунки бу корхоналар бир-бирига узвий тарзда қўшилмаган эди) яхши натижа бермади. Министрлик буйруғи билан «биродарлашган» бу меҳнат коллективлари бир-бирларига қадрдон бўлиб кетишмади. Ҳар бирининг ўз ташвиши бор: бир амаллаб давлат буюртмасини бажариш керак. Буюртманинг ўзи ҳам кам-кўстсиз эмас.

«Ҳунари ҳар хил бўлган заводларни бирлаштиришаётганда бошқа икки воқеа ҳам содир бўлди. Бундан бир йил муқаддам жамоатчиликнинг талаби билан абразив комбинатидаги монокорунд цехи ёпиб қўйилди. Кўпчилик тошкентликлар худди афсонавий алвастининг думидай бўлиб, ҳавода узала тушган зарарли газлар оқимини яхши эслашади. Ўша кезлар комбинат планни бажара олмайдиган бўлиб қолди. Лекин бу ўринда абразивчиларни мақтаб қўйсак арзийди, улар чиқиндидан буюмлар тайёрлаб, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ўзлаштириб, уларнинг турини кўпайтириб аҳволни ўнглаб олишди, хуллас, цех ёпилишидан кўрилган зиённи қисман қоплашди. Ўша кезлар раҳбарлик қаватлари — СССР Станоксозлик саноати министрлигида ҳам қайта қуриш бошланди. Бошқарувнинг қўпол, кўп босқичли системаси бекор бўла бошлади. Мазкур системанинг сўнгги «ижоди»дан бири шу бўлдики, унинг буйруғи билан Тошкентдаги иккита абразив корхонаси Тошкентдаги асбобсозлик заводи билан қўшилди. Бадавлатроқ бўлиб чиққан корхона уччала заводнинг ўртача ишлашини таъминлайди, деб ўйлашган бўлса ажаб эмас. Тенгчиликка кўз тикиб ишлашганида шундай қилишаверар эди.

Аммо бундай бўлмади, бўлиши ҳам мумкин эмас эди.

— Қайта қуриш чоғида хатолар ҳам бўлиши мумкин, — деди абразив комбинатининг бош инженери Ш. Камолов. — Аммо, ҳар қалай энди яна эски изга тушмаслигимиз керак. «Лой қориб, офтобда қуритиб» ясалган бирлашма бир маромда ишлай олмаслиги бир йил ўтар-ўтмас аён бўлиб қолди. Абразивчиларнинг иши ўз йўлига, асбобсозларнинг ўз муаммолари бор. Хуллас, икки томонга фойдали амалий ҳамкорлик бўлмади.

Абразив комбинатининг йиллик иш ҳажми асбобсозлик заводининг иш ҳажмига нисбатан икки ярим баравар кўп. Бирлашма тузишар экан асбобсозлик заводи ўз маҳсулотининг ўндан бир қисмини, яъни прессформалари ва ускуна-деталларини тошкентлик ҳамкасбларига етказиб бериши мўлжалланган эди. Аммо, ахир маҳсулотнинг ўндан тўққиз қисми четга, машинасозлик комплекси бошқа корхоналарининг буюртмасига кўра бажариладику.

— Биз катта корхонанинг «паноҳига» ўтишга унча шошилганимиз йўқ, — деди асбобсозлик заводининг директори М. Галяутдинов ЎзТАГ мухбирига. — Оқибат натижада жўнгина устахона бўлиб қолиш бизга маъқул эмас эди. Хайтовур бундай бўлмади. Биз мамлакатдаги турдош 36 завод билан биргаликда куни кеча тузилган «Асбобсозлик» давлат ишлаб чиқариш бирлашмасига кирдик. Бу катта имкониятлар яратади. Абразив комбинатининг буюртмасини . эса бажонидил бажарамиз.

Асбобсозлик заводининг келажаги аниқ, у келгуси беш йилликда кенгаяди, бутун Ўрта Осиё учун база корхонасига айланади. Атрофини тўққиз қаватли уй-жойлар ўраб турган абразив комбинатининг корпуслари нима бўлади?

— Ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш шароитида биз бозорнинг эҳтиёжларини ҳисобга олишимиз шарт, — дейди Ш. Камолов. — У ерда эса бракнинг бозори касод. Экологик вазият ҳам ўз ҳукмини ўтказиб уй-жой районлари ҳавосининг ифлосланишига сира йўл қўймайди. Шунинг учун ҳам биз Жиззах чўлидаги махсус майдонда монокорунд ишлаб чиқариш цехи қурмоқдамиз. У ерда ҳам ҳавони булғатмайдиган мукаммал технологияни қўлламоқчимиз.

Бир йил мобайнида янгича ишлаш шуни кўрсатдики, шоша-пиша, иқтисодий ҳисоб-китобларга таянмасдан чиқарилган қарорларнинг умри қисқа. Буни энди директорлар билан бир қаторда ишчилар ҳам уқиб олдилар.

СЎНГГИ СОАТДА

▲ ПАРИЖ. Франция ташқи ишлар министри Жан-Бернар Рэмон билан Хитой Халқ Республикаси ташқи ишлар министри У. Сюецян ўртасида сешанба куни кечқурун бўлиб ўтган музокаралар чоғида икки томонлама муносабатлар масалалари, халқаро аҳволнинг долзарб муаммолари, шунингдек, иккала томонни қизиқтираётган бир қанча масалалар диққат марказида бўлди.

△ Кеча Франция пойтахтидаги Европа космик агентлиги (ЕКА) биносида совет олими, академик Роальд Зиннурович Сагдеевга «87 йилнинг мумтоз одами» халқаро мукофоти топширилди. «Анъанага кўра, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда мукофот халқаро жюрисининг президенти Лео Сеннежон, — мукофотимиз ҳар йили Франциянинг бир вакилига ва бир хорижий намояндага инсоният олдидаги катта хизматлари учун берилади. Ўтган йил якунларига кўра, совет физиги Роальд Сагдеев ва француз астрофизиги Роже Боннэ лауреат бўлишди. Совет олимига катта эсдалик медали ва халқаро жюри дипломининг топширилиши унинг инсоният олдидаги улуғвор шахсий хизматларига ҳурмат-эҳтиромимиз нишонаси бўлиш билан бир қаторда у яна совет фанининг космик фазони ўзлаштириш ишига бебаҳо ҳисса қўшганлигининг яна бир карра тан олиниши ҳамдир».

◆ ВАШИНГТОН. Ер атмосферасининг озон қатлами олдин тахмин қилинганидан тезроқ йўқолиб бормоқда, Антарктида устидаги «Баҳорги озон тешиги» эндиликда бутун йил давомида сақланиб қолмоқда, деб хабар қилди АҚШ аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси (НАСА)нинг махсус комиссияси.

«Умуман ишларнинг аҳволи биз ўйлаганимиздан ҳам ёмонроқ», — деди комиссия раҳбари Роберт Уотсон Вашингтонда НАСА қароргоҳида ўтказилган матбуот конференциясида.

Унинг докладида 30 ва 60-градус шимолий кенгликлар оралиғида Ер устида озон ҳар йили 1,7—3 процент юпқалашаётгани таъкидланади. Илгари бу рақам 1 процентдан ошмайди деб ҳисобланар эди.

АХБОРОТ

Уй тўйлари кўпаймоқда

Ўқитувчи Муҳаббат Қамбариддинова кўп болали она. У тор ва путурдан кетган эски уйда яшар эди. Район ижроия комитетининг квартира бўлими унинг аризасини текшириб, ёрдам берди. Оилага 5 хонали уй берилди. Шунингдек, Афғонистонда интернационал бурчини адо этиб келган В. Б. Баракин 4 фарзанди билан яқинда 9 январь кўчасидаги янги уйга кўчиб ўтди.

Ҳамза районида меҳнаткашларини уй-жой билан таъминлашга катта эътибор берилмоқда. Ўтган йили 1700 дан ортиқ оила уй-жой шароитини яхшилади. Бу йил ҳам кўплаб оилалар янги квартиралар олишади. Генерал Петров ва Циолковский кўчалари оралиғида янги микрорайон бунёд этилмоқда. Бу ердаги эски уйларда яшовчилардан 400 оила янги уйларга кўчирилмоқда.

«Ғалабанинг 40 йиллиги» массивига бу йил 500 оила кўчиб боради.

Янги маҳсулотлар

Беш йилликнинг учинчи йилини яхши бошлаган «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи уч тоннадан зиёд юк кўтара оладиган янги кранларни ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Истеъмолчиларга қисқа вақт ичида 60 та ана шундай маҳсулот жўнатилди. Уларнинг ҳаммаси давлат қабули вакиллари томонидан яхши баҳоланди. Умуман бу йил қардош республикалар ва бир неча чет мамлакатларга ҳам ана шундай мукаммал техника юборилади.

Корхонада хўжалик ҳисобига ўтиш, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитида ишни ташкил этиш натижасида катта даромад олиш мўлжалланмоқда. Бу маблағлар келгусида «Подъёмник» бирлашмаси меҳнатчиларининг социал эҳтиёжлари учун сарфланади.

Курс иш бошлади

Мактаблар музика ўқитувчиларининг навбатдаги бир ойлик малака ошириш курси ўз ишини бошлади. Курс иштирокчилари бир ой давомида назарий ва амалий билимларини мустаҳкамлайдилар. Улар учун Низомий номли педагогика институти доценти Қ. Маъмиров, бастакор Ш. Ёрматов каби таниқли санъаткорлар машғулот ўтказишмоқда.

Ғ. РАИМОВ.

⊙ ЯНГИЛИКЛАР ⊙ ВОҚЕАЛАР ⊙ ХУШХАБАРЛАР ⊙

Ижодий бирлашма экспонатлари

Шаҳримиздаги ижодий бирлашмалардан бири «Биз ва чиннилар» деб номланган. Чинакам изланиш ва маҳорат ўчоғига айланиб қолган бу масканда кейинги вақтда кўпгина нафис чинни буюмлар намуналари тайёрланди.

Ўз касбининг моҳир усталарини ўз атрофига бирлаштирган бирлашмага тажрибали ҳайкалтарош Ҳ. Ғуломов бадиий раҳбарлик қилиб келмоқда. Бу қўли гул санъаткорлар ҳозирлаётган ғоят кўркам ва нафис чиннилардан айримлари чет эл мамлакатларида ҳам муваффақиятли намойиш қилинди. Бирлашма технологи А. Зиёев томонидан ҳосил қилинган чинни массаси асосида тайёрланган буюмлар эса Финляндияга юборилди. У ерда ўтказилган халқаро кўргазмага қўйилган бу экспонатлар учун унинг муаллифи авторлик гувоҳномасини қўлга киритди.

Кейинги вақтда тайёрланган айрим ижод намуналари эса Совет маданият фонди Ўзбекистон бўлимига тақдим этилди.

С. ОДИЛОВА.

Мароқли учрашув

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли Микробиология ва полимерлар химияси ва физикаси институтларида (бу институтлар бир бинода жойлашган) «Ёзувчилар олимлар ҳузурида» туркумида учрашув бўлиб ўтди.

Кечани Микробиология институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси профессор Асқар Ғаниевич Холмуродов очди. У КПСС Марказий Комитети қарорларини бажариш борасида илмий ходимлар, олимлар олиб бораётган илмий-тадқиқот ишлари хусусида сўзлади.

Ўз навбатида кеча қатнашчилари ҳажвчи-ёзувчи Неъмат Аминов, драматург ва шоир Машраб Бобоев, ёзувчи, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Эркин Аъзамов, шоирлар Мирза Кенжабоев, Муҳаммад Юсуфлар ўз ижодларидан намуналар ўқиб бердилар. Мароқли ўтган кечага хушовоз хонандалар Ҳасан Ражабов ва Ғуломжон Абдуҳошимовлар ўз қўшиқлари билан файз киритдилар.

Ҳ. ҲАБИБУЛЛАЕВ.

«СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси ёш ишчиларидан С. Качка, А. Аширов ва Ю. Мираҳмедовлар илғорларга тенглашишга интилмоқдалар. Улар смена нормаларини мунтазам 120—130 процентдан адо этиб, тенгқурларига намуна бўлмоқдалар. Улар токарлик, фрезерловчилик сирларини мукаммал ўрганиб бормоқдалар. Бу эса иш унумини янада оширишда қўл келаяпти. Қандай топшириқ берилмасин, сидқидилдан адо этишяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

Жадаллаштириш—давр талаби

Дастлабки натижалар

Сергели районидаги «Ўзбекбирлашув» ишлаб чиқариш комбинатида хўжалик ҳисоби бўйича иш юритиш ўзининг дастлабки ижобий натижаларини кўрсатди. 1987 йилда улар «Ўзбекбирлашув» правлениесининг кўчма вимпелини қўлдан бермасликка ҳаракат қилишди. Шунинг учун ҳам янги йилнинг биринчи ойидан бошлаб иш юритишнинг янги усули комбинатда тўла жорий этилди.

— Аввал тушунмовчиликлар бўлди, — дейди корхона бош бухгалтери О. Рихсихўжаев. — Йўқ, натижа яхши бўлди. Ўтган йили комбинатдаги 3 та цех бўйича нормада кўрсатилган 3427 минг сўмлик маҳсулот ўрнига 3656 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, йиллик планни 107 процентга уддаладик. Биринчи ярим йилликда комбинат 363 минг сўм фойда кўрган бўлса, иккинчи ярим йилликда, яъни хўжалик ҳисобига ўтгандан кейин 395 минг сўмлик фойда олишга эришибмиз.

Аввал иш ҳақи тўланарди, холос. Энди эса иш ҳақидан ташқари илғор ишчига қўшимча мукофот пули ҳам тўланади. Бу борада кенг тушунтириш ишлари олиб борилди.

— Тикувчилик цехида ҳам иш яхши йўлга қўйилган, — деб суҳбатимизга қўшилди контролёр, мастер Лаълихон Калонова. — Ўзим Муборак Туляшова бошлиқ бригада аъзосиман. Бизда илғорлар тезда кўзга ташланади. Айниқса, Ойниса Йўлдошева, Саида Юнусова, Умида Каримбоева, Феруза Пардабоева каби чаққон қизларимиз тез-тез қўшимча иш сўраб туришади.

Иш тикаётган қизлар ёнига бориб, қўлдан қўлга ўтаётган халатларга эътибор қилдик. Шу баҳона ишчилар билан мулоқотда бўлдик.

— Баъзан биз тикаётган халатлар 2-сортга ўтказилгани алам қилади. Ахир, бунда бизга материал юбораётган тўқув комбинатининг ҳам айби бор.

Тикувчиларнинг гапида жон бор. Бу ҳақда комбинат партия ташкилоти секретари Б. Хожиалимов шундай деди:

— Мана, 2 ойдан бери хом ашё нормадан кам келаяпти ёки системали мол етказиб бериш плани бузилаяпти. Яна бошқа муаммолар ҳам бор. Масалан, корхонамиздаги станокларнинг деярли ҳаммаси эски.

Қисқаси, корхонада ҳали олдинда ечиладиган муаммолар, қилинадиган ишлар кўп. Уларни амалга ошириш оқилона хўжалик юритишни, тадбиркорлик билан ишлашни тақозо этади.

Саодат ҚЎШОҚОВА.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Телетайп лентасидан

● ГАВАНА. Сальвадор пойтахтида Америкага қарши оммавий намойиш бўлди. Неча юзлаб сальвадорликлар «Янкилар, Сальвадордан жўнаб қолинг» деган сўзларни баралла такрорлаб, мамлакатда ҳукмронлик қилаётган халққа қарши режимнинг Америка қўллаб-қувватлаётганлигига норозилик белгиси сифатида АҚШ элчихонаси олдида тўпландилар. Намойиш қатнашчилари оппозиция раҳбарларига қарши маъмурлар ўтказаётган қаттиқ жазо чораларининг тўхтатилишини талаб қилдилар.

●

ЖЕНЕВА. БМТ Бош секретарининг шахсий вакили Диего Кордовес воситачилигида бугун бу ерда Афғонистон — Покистон музокаралари яна бошланди. Д. Кордовес Покистон ва Афғонистон делегацияларининг бошлиқлари З. Нуроний ва Абдул Вакил билан учрашди.

Маълумки, Афғонистон — Покистон музокаралари 2 март куни бошланган эди. Унда Афғонистон теварагидаги вазиятни нормаллаштириш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилмоқда. Афғонистон томони муҳокама қилинаётган масалалар юзасидан конкрет битимларга эришишга тайёрлигини бир неча бор маълум қилди.

●

ВЕНА. Бугун бу ерда Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар ҳамда НАТО вакилларининг Европада Атлантикадан Уралгача қуролли кучлар ва оддий қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисидаги музокаралар мандатини ишлаб чиқиш юзасидан маслаҳатлашувлар доирасида навбатдаги учрашув бўлиб ўтди.

«ФАШИЗМ ВА УРУШ ҚАЙТАРИЛМАСЛИГИ КЕРАК»

● ВЕНА. Австрияда сўнгги уч кун мобайнида аншлюс яъни нацистлар Германияси Австрия давлатини босиб олганлигининг 50 йиллиги муносабати билан ўнлаб сиёсий ва ташвиқот тадбирлари ўтказилди. Шу кунлари мамлакатдаги ҳукумат ва парламент вакиллари, таниқли жамоат ва сиёсат арбоблари «тарих сабоқларини унутмайлик» деган даъватларни бир неча бор айтдилар. Федерал канцлер Франц Враницкий ўз нутқларида ашаддий ўнг ва неонацист кучларнинг кирдикорлари олдида ҳушёр бўлиб туриш зарурлиги хусусида гапирди. У содир этилган ҳарбий жиноятлар ва инсониятга қарши жиноятлар «кимларнингдир умумий жинояти» деб баҳоланишига йўл қўйиб бўлмаслигини таъкидлади.

Оккупация йилларида гестапонинг биноси жойлашган Дунай соҳилидаги Морцинплац майдонида нацизмга қарши кураш ҳаракати ва Австрия ветеранларининг тўртта энг йирик ташкилоти уюштирган митинг бўлди. Бу ерда нацистлар террори қурбонлари шарафига ўрнатилган ёдгорлик олдида 1945 йилнинг баҳорида Дахау, Маутхаузен, Бухенвальд ва нацистларнинг бошқа қамоқ лагерларидан озод қилинган маҳбусларнинг «Фашизм ва уруш қайтарилмаслиги керак» деган шиорлари яна бир бор янгради.

Объективда—Кампучия

Кампучияликлар учун балиқ гуручдан сўнг озиқ-овқат маҳсулоти сифатида иккинчи ўринда туради. Ундан турли-туман миллий таомлар, қайлалар, масаллиқлар тайёрланади. Кхмер пазандалигини уларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан ҳукумат ўртага қўйган вазифани ҳал этишда балиқ овлаш марказий ўринлардан бирини эгаллайди. Ҳукумат балиқ овловчи коллективларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш ҳақида ғамхўрлик қилмоқда, ишда жамоатчилик асосларини ривожлантириш учун ҳаракат кенгайиб бормоқда.

СУРАТДА: балиқ овида.

ВИА — ТАСС фотоси.

Ишончли мулоқот

Оқшомхонлар М. Юсупов, С. Олимова ва бошқалар хўжалик ҳисоби ҳақида атрофлича таҳлил этилган, илмий асосланган материаллар бериб боришни илтимос қилишган.

Хўжалик ҳисоби дарси

Экономикани бошқаришни тубдан ислоҳ қилишнинг зарурати ва моҳияти

I-машғулот

Бутун хўжалик механизмини қайта қуришда муҳим босқични бошлаб берган тўла хўжалик ҳисоби, ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш шароитида ҳозир шаҳримизда ўнлаб корхона (бирлашма)лар иш олиб боряпти. Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун меҳнат коллективларига катта мустақиллик берди. Эндиликда улар ўз ташаббуслари билан қарорлар қабул қилиши мумкин. Қисқаси, иқтисодий ислоҳот меҳнат коллективларига корхонанинг тўла ҳуқуқли хўжайинлари бўлиш имконини берди. Ана шу шароитда, яъни ишлаб чиқариш ва социал ривожланишнинг ҳамма масалаларини мустақил ҳал қилиш учун корхона (бирлашма)ларнинг меҳнат коллективлари қандай иш олиб бориши ва янги қонун улар зиммасига қандай вазифаларни юклаганлиги, планлаштириш, хўжалик ҳисоби даромади, уни тақсимлаш ва фойдаланиш сингари актуал масалалар кўпчилик оқшомхонларимизни қизиқтиряпти.

Шу муносабат билан бугун биз «Хўжалик ҳисоби дарси» янги рубрикасини очдик.

Қуйида 1-машғулотда ТУБ ИСЛОҲОТНИ ЎТКАЗИШНИНГ ЗАРУРАТИ, ТУБ ИСЛОҲОТНИНГ МОҲИЯТИ, яъни унинг нималардан иборатлиги ва УНИ АМАЛГА ОШИРИШНИНГ МУҲИМ БОСҚИЧЛАРИ БИЛАН ТАНИШАСИЗ.

Экономикани бошқаришнинг ислоҳоти — совет жамиятини қайта қуришнинг ҳал қилувчи бўғини, мамлакат социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш концепциясини амалга оширишнинг асосий шартидир.

Ҳозиргача амал қилиб келган бошқариш системасининг асослари 30-йиллардаёқ вужудга келтирилган эди. Ўша оғир даврда иқтисодий жиҳатдан унча ривожланмаган ҳамда капиталистик дунёга яккама-якка қарши турган бизнинг мамлакатимиз олдида техника-иқтисодий қолоқликни тезда бартараф этиш, халқ хўжалигида туб структура силжишларини амалга ошириш имконини берадиган бошқариш системаси зарур бўлиб қолди. Қатъий марказлаштиришга, ишларни батафсил регламентлашга, директивада аниқ кўрсатилган топшириқларга ва бюджетдан ажратмаларга асосланган бошқариш системаси ана шу мақсадларни кўзлаб тузилди. Бу бошқариш системаси асосан экономикани ривожлантиришнинг экстенсив методларига (янги корхоналар қуриш, қўшимча иш кучини жалб этиш, янги ерларни ўзлаштириш) таянган ҳолда таркиб топди. Бу система мамлакат олдида турган вазифаларни жуда қисқа муддатларда амалга ошириш имконини берди. Бошқаришнинг марказлаштирилган характери уруш ва урушдан кейинги йиллари янада кучайтирилиб, ҳаддан ташқари абсолютлаштирила бошланди, халқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг даражаси ва эҳтиёжлари билан қарама-қаршиликда бўла берди. Кейинги чорак аср мобайнида социализм яратган жуда катта ҳажмдаги юқори даражада ривожланган ишлаб чиқарувчи кучлар ва мавжуд ишлаб чиқариш муносабатларининг формалари ўртасида зиддият вужудга келди ва чуқурлаша борди. Ушбу зиддиятнинг туб сабаби — фавқулодда ўта мураккаб техника ва таркибига эга бўлган, бир-бири билан боғлиқ илмий ишлаб чиқариш аппарати, юқори малакали кадрлар қатъий марказлаштиришга асосланган планлаштириш, тақсимот, оператив бошқариш системаси доирасида ҳаракат қилиб, жамиятнинг сифат жиҳатдан янги эҳтиёжларини қондира олмай қолди.

Хўжалик юритиш методи ишлаб чиқаришнинг кучли двигателидан тўғаноққа айлана бориб, мамлакат ишлаб чиқариш кучларининг аҳволида турғунлик элементларини, кризис олди ҳолатини вужудга келтирди. Бошқаришнинг марказлаштирилган системаси бюрократизм ва маҳкамачиликни вужудга келтирди. Масалан, мамлакатда янги маҳсулотни оммавий суратда ишлаб чиқариш учун зарур бўлган техник ҳужжат ГОСТни тайёрлаш учун 70-йилларда 1600 имзо керак эди. Иқтисодий экспериментдан кейин ҳужжат учун керак бўлган имзолар қисқартирилиб 400 тага туширилди. Барибир ҳозирги кунда ГОСТни тайёрлаш учун 1,5—2 йил вақт керак. Техник ҳужжат тайёрлагунга қадар маҳсулот маънавий жиҳатдан эскириб, жаҳон ва мамлакатимиз талабларига жавоб беролмай қолаётир. Маъмурий методларга асосланган марказлашган бошқариш системаси шароитида корхона ва бошқаришнинг маҳаллий органлари вазифаси юқоридан бериладиган сон-саноқсиз буйруқларни бажаришдан иборат бўлиб қолди. Маълумотларга қараганда, корхона 200 мингдан ортиқ норматив ва тартиб қонун-қоидалар билан чирмаб ташланган эди.

Бу системани ўзгартириш мақсадида бир неча марта қилинган ярим-ёрти, ноқатъий ўзгартириш уринишлари хўжалик механизми таркибининг айрим қисмларига таааллуқли эди ва ҳеч қандай туб ўзгаришларга олиб келмади. 80-йилларнинг бошида халқ хўжалиги иқтисодий турғунлик, кризис олди ҳолатига келиб, экономика ривожланиши носоғлом тус ола бошлади. Мамлакатда истеъмол ва жамғаришга фойдаланиладиган миллий даромад ўртача йиллик ўсишининг суръати 1966—1970 йил даражасига нисбатан 2,3 марта пасайди. Саноат маҳсулоти ўн биринчи беш йилликда саккизинчига нисбатан 2,3 баравар, қишлоқ хўжалиги эса 3,5 баравар секинроқ ўсди. 80-йилларнинг биринчи ярмида ижтимоий меҳнат унумдорлиги 60-йилларнинг охирига нисбатан икки баравардан ортиқроқ секин ўсди.

Ўсиш суръатларининг пасайишини экстенсив методлар билан тўхтатишга интилиш экономика ривожланишининг сифат кўрсаткичлари ёмонлашувига олиб келди ва янги ҳал қилиниши лозим бўлган проблемаларни келтириб чиқарди. Иқтисодий қийинчиликлар ўз навбатида молиявий қийинчиликларни вужудга келтирди. Давлат бюджетини олиб кўрайлик.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Марказий Комитетнинг 1988 йил февраль Пленумида қайд этиб ўтганидек, кейинги йиллардаги шу иқтисодий ўсиш суръатларига ҳам кўп жиҳатдан носоғлом негизда, савдо омиллари: а) жаҳон бозорида ўша вақтдаги юқори нархларда нефть билан савдо қилиш (мамлакат экспортининг 85 проценти ёқилғи ва хом ашёдан иборат эди); б) савдо қилишни, спиртли ичимликлар сотишни асоссиз равишда жадаллаштириш асосида эришилди. Спиртли ичимликлар сотиш оборот солиғидан тушумлар ўн биринчи беш йилликда 169 миллиард сўмга етди, ваҳоланки, саккизинчи беш йилликда бундай тушумлар 67 миллиард сўмни ташкил этган эди.

Иқтисодий кўрсаткичлар ана шу омиллар таъсиридан тозаланадиган бўлса, аслида тўртта беш йиллик давомида биз миллий даромадимизнинг мутлоқ ўсишига эришмадик, 80-йилларнинг бошларида эса миллий даромад ҳатто камая бошлади. Ҳозир жаҳон бозори конъюнктураси ўзгариб, ёқилғи-энергетика ресурслари нархи тушиб кетган пайтда (1983 йилдан бошлаб жаҳон бозорида нефть-газнинг баҳоси 3—4 баравар арзонлашди), вино-арақ маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва сотиш камайтирилганда, мамлакат экономикаси молиявий проблемага дуч келди. Сўнгги уч йил мобайнида спиртли ичимликлар сотишни қисқартириш натижасида давлатга 37 миллиард сўмдан кўпроқ пул топширилмади. Бундан ташқари, 1987 йилда 1985 йилдагига нисбатан чет мамлакатлар товарларини сотишдан келадиган тушумлар 9 миллиард сўмлик камайди.

Шундай қилиб, мамлакатимиз экономикаси тушиб қолган турғунлик, кризис олди ҳолатидан чиқиш, фан-техника революциясининг қудратли оқими, оғирлик маркази экстенсив методлардан интенсив методларга, миқдордан сифатга кўчиш зарурати, социал шароитлар таъсирининг кучайиши, инсон омили ролининг кескин ошганлиги хўжалик бошқарувини тубдан қайта қуришни тақозо этди. Бошқаришнинг ҳар томонлама ислоҳотини амалга оширишнинг зарурлигини КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қайд этди. Апрель Пленумида ишлаб чиқилган принципиал сиёсий йўлни КПСС XXVII съезди қўллаб-қувватлади.

КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил июнь Пленумида партиянинг экономика соҳасидаги бош сиёсий вазифаси туб хўжалик ислоҳотини амалга ошириш, халқ хўжалигида бошқаришнинг янги бир бутун системасини яратишдан иборат деб уқтириб ўтилди. Бу вазифани амалга оширишнинг форма ва методлари «Экономикани бошқаришни тубдан қайта қуришнинг асосий қоидалари» ва «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида»ги Қонуни ҳужжатларида кўрсатиб берилган.

БОШҚАРИШНИНГ ТУБ ИСЛОҲОТИ қуйидаги вазифаларни ҳал этиши зарур. **Биринчидан,** янги бошқариш системаси шундай таркиб топиши керакки, ишлаб чиқариш бевосита ижтимоий эҳтиёжларни қондиришга бўйсундирилиши лозим. Ишлаб чиқарувчининг истеъмолчи устидан устунлигига чек қўйиш, маҳсулотларга бўлган танқисликни йўқотиш зарур. **иккинчидан,** кам харажатталаб характердаги хўжалик механизмини таъминлаш, унинг самарадорлигини оширишга, экономикани интенсивлаштириш йўлига ўтказишга йўналтириш лозим. **Учинчидан,** хўжалик механизмини қайта қуриш вазифаси фан-техника тараққиётини рағбатлантиришдан иборат. **Тўртинчидан,** хўжалик ислоҳоти иқтисодий манфаатларнинг мувофиқлигини, уйғунлигини таъминлаш керак. **Бешинчидан,** янги хўжалик механизми кишилар ташаббускорлигини рўёбга чиқариш ва амалга оширишга имкон яратиши лозим.

ЭКОНОМИКАНИ БОШҚАРИШНИ ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ МОҲИЯТИ НИМАДАН ИБОРАТ? Бошқаришни тубдан ислоҳ қилишнинг маънавий-сиёсий мақсади социализм кўп бўлса, демократия ҳам кўп бўлади деган қоида билан ифодаланади. Барча даражаларда асосан маъмурий раҳбарлик методларидан иқтисодий методларга, манфаатларини бошқариш ва манфаатлар орқали бошқаришга, бошқаришни кенг демократиялашга, инсон омилини бутун чоралар билан кучайтиришга ўтиш — мамлакат экономикасини бошқаришни тубдан қайта қуришнинг моҳиятидир.

Ўз мазмунига кўра бошқаришдаги ислоҳот— хўжалик механизмида чуқур ўзгаришлар бўлишини тақозо этадиган иқтисодий, ташкилий ва сиёсий тадбирларнинг кенг комплексидан иборат бўлиб, у экономикага таъсир этишни бошқаришнинг шундай форма ва воситаларини касб этадики, у бир томондан, халқ хўжалигида вужудга келадиган салбий жараёнларни бартараф этиш, уни турғунлик ҳолатидан олиб чиқиш, иккинчи томондан социализм афзалликларини максимал даражада рўёбга чиқариш имконини беради.

Бошқаришни қайта қуришнинг марказий масаласи социалистик мулкчилик муносабатини амалга ошириш даражасини оширишдан, умуммақсад йўлида қилинадиган унумли меҳнатнинг сабаб ва рағбатларини бойитишдан, ҳар бир ходим ва меҳнат коллективининг умумхалқ манфаатига риоя этишини қизиқтиришни кучайтиришдан, уларда ишлаб чиқаришнинг соҳиби ҳиссиётларини шакллантиришдан, мен ва биз ўртасидаги масофани қисқартиришдан иборат. БОШҚАРУВДАГИ ТУБ ИСЛОҲОТНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ қуйидагилардан иборат: **биринчидан,** бирлашмалар ва корхоналар мустақиллиги чегараларини кескин кенгайтириш, уларни тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлашга ўтказиш, энг юксак пировард натижалари учун масъулиятни ошириш, истеъмолчилар олдидаги мажбуриятларни бажариш, коллектив даромадлари даражасини унинг иш самарадорлигига бевосита боғлиқ қилиб белгилаш, меҳнат муносабатларида коллектив пудратини кенг ривожлантиришни, **иккинчидан,** экономикага марказлаштирилган раҳбарликни тубдан қайта қуриш, унинг сифат даражасини ошириш, умуман халқ хўжалигини ривожлантириш стратегияси, сифати, суръатлари ва муносиблигини, унинг балансли бўлишини белгиловчи асосий жараёнларга эътиборни қаратиш ва айни вақтда марказни қуйи хўжалик бўғинларининг оператив фаолиятига аралашувидан қатъиян халос этишни, **учинчидан,** планлаштириш, нарх-наво, молия-кредит механизмини кенг кўламда ислоҳ қилиш, ишлаб чиқариш воситаларини улгуржи савдога ўтказиш ва фан-техника тараққиётини; ташқи иқтисодий алоқаларни, меҳнат ва социал жараёнларни бошқарувни қайта қуришни, **тўртинчидан,** кооперацияга оид алоқаларни ихтисослаштиришни чуқурлаштиришни ва бундай алоқалар мустаҳкамлигини оширишни таъминловчи янги ташкилий структураларни вужудга келтириш, шунингдек, илм-фанни бевосита ишлаб чиқаришга жалб қилиш ва шу асосда жаҳон миқёсидаги сифат даражасига чиқиб олишни, **бешинчидан,** бошқарувнинг ҳаддан ташқари марказлаштирилган, буйруқ бериш системасидан демократик системага ўтиш, ўз-ўзини бошқарувни ривожлантириш, инсон шахсияти имкониятини активлаштириш механизмини вужудга келтириш, партия, совет ва хўжалик органлари фаолияти вазифаларини аниқ чегаралаш ҳамда услуб ва методларини тубдан ўзгартиришни ўз ичига олади.

БОШҚАРИШНИ ТУБДАН ИСЛОҲ ҚИЛИШНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИНИНГ АСОСИЙ БОСҚИЧЛАРИ қуйидагилардан иборат.

Экономикани бошқаришдаги чуқур ўзгаришлар жараёни янги хўжалик юритиш методларини эгаллаш билан бошланди. Чуқур илдиз отиб кетган зиддиятлар ва проблемаларнинг мавжудлиги қайта қуриш программасини босқичма-босқич амалга оширишни талаб этади. 1987 йил ўрталаригача бўлган даврни туб ислоҳотнинг амалий, илмий, маънавий-сиёсий, ҳуқуқий шарт-шароитларини тайёрлаш босқичи деб аташ мумкин. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил июнь Пленумида бошқарувдаги туб қайта қуришнинг асосий қоидалари тасдиқланиши ва СССР Олий Совети томонидан давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонуни ҳужжати қабул қилиниши ислоҳот бошланганлигини билдирди.

Ислоҳотнинг **биринчи босқичи** 1988—1990 йилларни ўз ичига оладиган ўтиш даври бўлиб, унинг вазифаси корхона ва бирлашмаларни тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи қоплаш принципига ўтказишни туғаллаш, планлаштиришни, нарх-наво белгилаш, молия-кредит ричагларини, моддий-техника таъминоти системаларини қайта қуришни амалга оширишдан иборат.

Иккинчи босқич асосан ўн учинчи беш йиллик билан устма-уст тушади ва етарли тайёргарлик кўрилган тақдирда халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида хўжалик юритишнинг янги шароитлари беш йилликнинг биринчи йилидан бутун бир система тариқасида ҳаракат қила бошлайди. Ушбу беш йиллик плани хўжалик юритишнинг янги шароитлари асосида ишлаб чиқилиши керак.

Бошқаришни туб ислоҳ этишнинг **учинчи босқичи** ўн тўртинчи беш йиллик даврига тўғри келади. Бу босқичда янги хўжалик механизми ўзининг асосида ривожланади, такомиллашади ва аста-секин тажриба тўплаш асосида юксак даражада ташкил топган ва самарали, ҳар томонлама ривожланган ишлаб чиқарувчи кучларга етук социалистик ишлаб чиқариш муносабатларига, яхши созланган хўжалик механизмига эга бўлган экономикага ўтиш амалга оширилади.

Юқорида қайд этиб ўтилган бошқаришни ислоҳ қилиш босқичлари ичида ҳал қилувчи, энг қийин ва мураккаби — биринчи ўтиш даври босқичидир. Ўтиш даврининг мураккаблиги шу билан тушуниладики, хўжалик юритишнинг янги методлари билан бир қаторда эски методлар ҳам 1990 йилгача сақланиб қолади. Бу даврнинг асосий вазифаси: бошқаришни тубдан ислоҳ қилишни амалга ошириш ва жамиятни демократиялашдан иборат.

А. ВАҲОБОВ,

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети табиий факультетлар сиёсий иқтисод кафедрасининг доценти, иқтисод фанлари кандидати.

ҒАРОЙИБ КОЛЛЕКЦИЯЛАР

Венгриянинг турли шаҳарларида коллекционерларнинг клублари мавжуд. Шулардан энг мўътабари анъанавий бўлмаган буюмларни йиғиш билан шуғулланувчи коллекционерларни уюштиради.

Венгрия жамоат транспорти йўл билетларининг тўплами мазкур клубнинг энг нодир коллекцияларидан ҳисобланади. Улар дастлабки транспорт пайдо бўлиши биланоқ тўплана бошланган. Экспонатлар орасидан, масалан Будапештнинг энг биринчи конкаси (от қўшилган вагон)да юриш ҳуқуқини берувчи талон ҳам бор. Клуб аъзоси — будапештлик Б. Жолдош эса ўзини сеҳргарлик соҳасидаги энг йирик мутахассис деб ҳисобласа бўлади. У «сеҳргарлик китоблари»ни, ўтмиш ва ҳозирги замон кўзбойламачилари учун турли қўлланмаларни йиғиш билан шуғулланади. Бундан ташқари унинг турли даврлар ва халқларнинг ўйин ва фол очиш учун мўлжалланган карталари ажойиб коллекцияси ҳам бор. Бугунги кунда уларнинг сони 15 мингтадан ошиб кетган. Билимдонларнинг фикрига қараганда, қиморвозларнинг билинмас белгилар қўйилган картаси мазкур тўпламнинг нодир экспонати ҳисобланади.

КАЛЕЙДОСКОП

ЎТМИШГА САЁҲАТ

Лондонда XIV аср урф-одатлари бўйича яшаётган эркаклар клуби мавжуд. Уларнинг айримлари ҳатто ўтмишда ўз аждодлари қандай кийинишган бўлса, шундай кийинишади. Яқинда ана шу клубнинг икки аъзоси шармандаларча қувланди: кимдир уларнинг телефон орқали сўзлашганликларини маълум қилган экан. Ваҳоланки, устав бўйича аксарият вақтини клубда ўтказувчи эркаклар XIV асрдан кейин пайдо бўлган цивилизация ютуқларидан фойдаланиш ҳуқуқига эга эмаслар.

Янгилик! Хабарингиз борми?

Эски автомобилингизни янгилашни истайсизми?

Бу йил биринчи марта СССР Савдо министрлиги эски машиналарни янгиларига алмаштириш учун Автомобиль саноати министрлигига 8 мингта янги автомобиль ажратди. Уларнинг орасида тўрт мингта ВАЗ-21063, икки минг тўрт юзта «Москвич» ва 1600 та «Запорожец» бор.

— Мазкур олди-сотдидан кузатилган мақсад эскирган шахсий автомашиналар паркини янгилашга ёрдам беришдан иборат, — дейди Автомобиль саноати министрлигининг «Автомотосервис, савдо ва хизмат» бошқармаси бошлиғининг ўринбосари И. Петренко. — Ҳозир аҳоли ихтиёридаги 14 миллион автомобилдан қарийб 6 миллионтаси эксплуатация қилинаётганига ўн йилдан ошди.

— Машиналарни алмаштириш тартиби ҳақида батафсилроқ ҳикоя қилиб берсангиз.

— Одатда эскирган автомобиль қайси заводда ишлаб чиқарилган бўлса, ана шу заводнинг янги машинасига алмаштирилади. Тўғри, «Волга» машиналари имтиёзли шартларда сотиладиган машиналар рўйхатига киритилмаган, аммо Горький заводи эскирган машиналарининг эгалари ўрнига ўрин «Жигули» ёки «Москвич» олишлари мумкин.

Алмаштириш учун Ватанимизда урушдан кейин ишлаб чиқарилган барча машиналар қабул қилинади. Албатта, уларнинг барча асосий узел ва агрегатлари мужассам бўлиши керак. Яна бир шартни таъкидлаб ўтиш лозим: сўнгги эгаси автомобилни камида уч йил эксплуатация қилган бўлиши зарур.

Автомобиллар тайёрловчи заводнинг фирмали техник хизмат кўрсатиш станцияларида ажратилган фонд кўламида алмаштириш учун қабул қилинади. Ана шу мақсад учун танланган ҳар бир станция ўз атрофидаги регион территориясига ҳам хизмат кўрсатади. Масалан, «АвтоВАЗтехобслуживание»нинг Ленинград корхонасига Архангельск, Вологда, Мурманск ва Псков областлари, Карелия ва Коми АССР киради.

40 та ВАЗ машиналари, 14 та АЗЛК машиналари, 13 та ВАЗ машиналари ва 7 та Горький автомобиль заводи машиналари қабул қилинадиган жами 74 та пунктни очиш мўлжалланмоқда. Комиссияга топширилишидан олдин машина ГАИ рўйхатидан ўчирилиши лозим. Автомобилни қабул пунктига олиб келиш унинг эгаси ҳисобига амалга оширилади.

— Автоҳаваскорларни эски машиналарни топширишга даъват этувчи асосий сабаб имтиёзли равишда янги машина олиш ҳуқуқи эканлиги тушунарли. Аммо уларни топшириладиган эски машиналарнинг харид нархи, яъни неча сўм тўлаб қабул қилиниши ҳам қизиқтирса керак.

— Бу кўп жиҳатдан топшириладиган машина моделига боғлиқ. Дастлабки «Москвич»лар, масалан 100 сўмдан баҳоланади. АЗЛКнинг сўнгги машиналари ва ИЖ машиналари 400 сўмдан. «Победа», «Волга М-21» ва ГАЗ-69 машиналарининг ҳисоб-китоб нархи 200 сўм. ВАЗнинг 2101, 2102, 21011 машиналари 400 сўмдан, 2103 дан 2108 гача бошқа моделлари ва «Нива» машиналари эса 600 сўмдан баҳоланади. «Волга М-24» машинасининг эгаси 1.000 сўм олади.

— Ҳа, қиммат эмас...

— Аммо сиз «ўлик жон» сифатида фақат қоғоздагина мавжуд бўлган, транспорт воситаси сифатида ўз қимматини йўқотган машиналар ҳақида гап кетаётганлигини унутмаслигингиз керак. Бизга қандай машиналарни олиб келишларини бир тасаввур қилинг. Бундан ўттиз йил муқаддам ишлаб чиқаришдан олиб ташланган, қайта тиклаб бўлмайдиган урушдан кейинги «Москвич» ва «Победа»ларни олиб келишади. Аминманки, уларнинг аксарияти темир-терсакдан бошқага ярамайди. Шуни ҳам айтиб ўтишим керак, ана шу «олди-сотди»дан заводларимиз ҳеч қандай наф кўрмайди.

— Ўз автомобилини топширган машина эгаси қандай қилиб янги машинали бўлади?

— Унга махсус талон берилади. Ана шу талонни у имтиёзли рўйхатга қўйилиши учун автомагазинга кўрсатиши лозим. Мазкур талон 60 кун мобайнида ўз кучини сақлайди. Автомобиль олиниши билан савдодаги мавжуд тартибда уни бу ҳақда хабардор қилишади.

— Мазкур олди-сотди қачондан амалга оширилади?

— Тахминан, шу йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб.

В. ПОПОВ.

Халқ мулки

СССР Марказий давлат кино-фото ҳужжатлар архиви кинофильмлар, фотосуратлар, овоз магнит ёзувларининг нодир ҳазинаси ҳисобланади. Архив ходимлари ўз зиммаларига асримизнинг кўргазмали образини тарих учун асраб қолишдек муҳим ва масъулиятли вазифани олганлар. Бугунги кунда на тарихчилар, на киноҳужжатчилар, на адабиётчилар фаолиятини архив материалларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Архивда сақланаётган материаллар — халқ мулкидир.

— Ҳужжатли фильмлар Марказий студия ва Марказий телевидение яқин орада мамлакатимиз экранларига бизда сақланаётган ҳужжатлар асосида яратилган қатор тўла метражли ҳужжатли фильмларни чиқаради, — деб ҳикоя қилади кино-фото ҳужжатлар архивининг директори Людмила Петровна Запраягаева. — Мазкур фильмлар машҳур ҳарбий саркардалар — маршаллар Конев ва Рокоссовский ҳақидадир. Ҳужжатли фильмлар Марказий студиясининг кинорежиссёри Екатерина Андриканис Николай Бухарин тўғрисидаги фильм учун материалларни тайёрламоқда. Хизматимиздан чет эллик режиссёрлар ҳам фойдаланишади.

Архив илмий кенгаши бу йил бажариладиган ишлар планини белгилаган. Ана шу планга мувофиқ сақланаётган ҳужжатлар илмий жиҳатдан тасниф этилиши лозим. Рангли фотоплёнкаларнинг пухта асралишини таъминлаш соҳасида ҳам талайгина ишлар олдинда турибди.

СУРАТДА: архив ёруғлик ўрнатувчиси Галина Стрелкова иш устида.

Н. Акимов фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Ҳар лаҳза — абадият

ёки Малик Қаюмов ижодига чизгилар

СЕНИНГ кўп нарсадан кўнглинг қолган, ҳаётда бўлади-да, кимнинг кўнгли бут бўлибдики, сен нолисанг, атрофга қарайсан — ҳаётнинг ҳам ташвиши бошидан ошиб-тошиб ётибди, сендан ҳол сўрашга вақти йўқ — унинг оқимига қўшилолмасанг, қирғоқдаги харсангтошдай сўппайиб қолаверасан, умринг увол ўтади, баъзан ўзингдан каттароқ, доноpоқ бир инсоннинг бир оғиз беғараз сўзига зор бўласан — бироқ айтмайди, йиллаб орзиқасан, юрак бағринг ғичча қон бўладики ул зукко зотдан садо келмайди, бир кун қарабсанки, сен кўнглингда саждалар қилиб юрган доноларинг элу юрт чеккада қолиб, ўзлари билан ўзлари овора бўлиб юрмишлар, диёнатни, меҳру оқибатни унутмишлар, бир кун қарабсанки — юртинг, саратонда тақдири сувсиз қолган ғўзалар янглиғ қовжираган халқинг, унинг шаънию шавкатли меҳнати ҳақидаги энг керакли гапни сен сиғинган каслар эмас, балки ўзга юртнинг фарзанди Чингиз Айтматов айтиб чиқмиш... Бу — улуғ адибнинг «бир кун туз ичган жойга» бажо келтирган «қирқ саломидан» яна биттаси. Биз эса умр бўйи туз ичиб, саломимизни ҳали эплаб айтолмаймиз.

Бу узундан-узоқ муқаддима нимага керак дерсиз?

Одамзод нима учун азал-азалдан юлдузларга қарайди! Абадият нима! Бу абадий саволни юлдузларга берсангиз жавоб ололмайсиз. **«Бу дунёнинг ўтишини тоғдан сўра»** дейди шоир. Тоғлардан сўрасангиз улар жим, лол. Дарёга савол айласангиз — унинг йўриғи бошқа, шабадаси билан юзингизга шапатилаб, «парво қилма» дегандай оқиб кетаверади.

Шоир жавоб бергандай бўлибди, қаранг:

Абадият, жон Фауст
оддий гапдир азалдан —
дилдан қанча кўп юлсанг,
шунча кўпроқ яшайсан.

Бу саволга ўзбек маданиятининг қитъаси Малик Қаюмов нима деб жавоб берархин?

— Ўтаётган ҳар лаҳза — Абадият!

Абадиятдай оддий, абадият янглиғ бепоён жавоб.

Гомер ҳам шубҳасиз шундай жавоб берган бўларди.

* * *

Шарқнинг бадиият дурдоналари ганжинасида шундай ҳикоят бор:

Дейдиларки, Рашидаддин Ватвот кўчага чиқиб кетса, уйининг эшик-деразалари, дарвозани ҳам ланг очиқ қолдириб кетаркан. Уйда бўлган пайтларида эса ҳамма ёқни беркитиб, эшик, дарвозани қулфлаб ўлтирар экан. Одамлар бу ҳолнинг сабабини сўрасалар донишманд шундай деб жавоб берибди:

— Чунки бу уйда мендан, ўзимдан ортиқ бойлик йўқ.

Малик Қаюмов — бизнинг бойлигимиз. Биз йиллаб «Пахта — халқ бойлиги», «Миллий ифтихоримиз» деб қуруқ сўздан «осмонўпар» хирмонлар барпо этдик, охир-оқибатда пахтамизнинг қадрини элимиз, тупроғимиз қадрига қўшиб ерга урдик. Охир-оқибатда «пахта-амалдорлар бойлиги» бўлиб чиқди, халқ эса рутубатда дийдираб қолаверди.

Халқ бойлиги унинг саломатлигига зиён етказувчи заҳарли дорилар билан оруланган далалар, пахта ёки маъданлар, табиатни ҳам, эл соғлиғини ҳам барбод қилаётган корхоналарнинг маҳсулотлари ва ёки уйларимизни иситаётган «зангори олов» билангина эмас, Малик Қаюмовдек инсонларнинг борлиги билан ҳам ўлчанади. Малик Қаюмов — бизнинг бойлигимиз, бироқ у қаерда бўлмасин — кўчадами, уйдами кўнгил деразаси ҳамиша очиқ. Эл томон, элга томон. Дариғларким, тупроқни, элнинг шаънишавкатини барбод қилганлари етмаганидек юксакдаги баъзи «кимсалар» маънавий ғуруримиз бўлмиш инсонларни ҳам поймол қилмоқчи бўлдилар. Улар маълум маънода бунга эришдилар ҳам. Тарихни таҳрир қилиб бўлмаганидек, миллатни ҳам таҳрир қилиб бўлмайди. Улар жон-жаҳдлари билан шуни истардилар, улар — ғаддорлар, маънавият қашшоқлари!..

Бу тоифа ҳақда гапиришни Малик ака унча хуш кўрмайди. Бошидан кўп гурзиларни ўтказган бу инсон шу аснода ўзининг умрий эътиқоди, собит иродасини белгиловчи тўрт оғиз сўз айтди:

— Эркак одам мард бўлиши керак!

Гап жисмоний мардлик эмас, руҳий, маънавий мардлик хусусида кетаётганини илғагандирсиз...

* * *

Санъаткорнинг «Кинематограф — менинг ҳаётим» китобида унинг «Самарқанд ҳамиша менга ҳамдам» лентасидан олинган ғаройиб сурат берилган. Унда асрлар қуюни, лоқайдлигимиз гармселлари илоҳий нақшларини хароб айлаган минора узра азон айтаётган сўфининг ғира-шира тасвири муҳрланган. Суратнинг тагига «Видолашув» деб қўйса ҳам бўлади. Қадим қўлёзмаларнинг қўҳна ҳиди келади суратдан. Миноранинг ортидан даҳмаларми, уйларнингми — билиб бўлмайди— хира тарҳлари кўзга ташланади.

Мозий.

Сўфи кимга қараб азон айтяпти — мозийгами, бизгами! Менимча, у сўфидан кўра кўпроқ ҳаттотга, аниқроғи қадим тарихчига ўхшайди. Мен кўчирган буюк кўҳна китобларни, шарқ аёлларининг заъфарон чеҳрасидек сарғайган саҳифаларга дарж этганим ҳақиқий инсоний туйғуларни, нима қилдинглар, не куйларга солдинглар деб фиғон чекаётгандек. Унинг сукутида осмону фалакни қоматга келтирадиган нолаю зор бор. Унинг сукутида беомон надоматнинг гулдуроси бор. Минора ҳам, унинг устидаги ғариб жусса ҳам аслида аждодларнинг биз — авлодларга Надомати эрур. **Абдулла Орипов минг карра ҳақ: «Минорлар эмас бу, фалакка қасам, қасоскор боболар кетмишлар санчиб».**

Минорадаги жусса Машрабга ҳам менгзайди. **«Ҳай, шоирларим, нелар қиляпсизлар, эл-улус қайда қолди, сиз қайда қолдингиз!»** дебон ёқа чок қилаётгандай...

Мозийдан «кадрлар» келтирганимизнинг боиси бор. Малик Қаюмовнинг ўзи аслида жонли тарих. У яратган фильмлар эса фақат тарихгина бўлиб қолмай, балки юртимиз, тарихимиз, элимизнинг маънавий ва моддий кечмишлари жамланган мужассам таворихдир.

Халқ тарихини бош чаноғидай тепиб ўтгувчи зотлар бор. Зотлар борки, Абдулла Қаҳҳор айтгандай **«...Маданият тарихига дахлдор бўлса ўлган отнинг тақасини ҳам пуфлаб, кўзга суртиб бахмалга қадаб қўйишади».**

Малик Қаюмов ажойиб санъаткор. Бироқ унинг ҳаётини тарихдан алоҳида, айро ҳолда олиб кўриш минорани бутун бошли обидадан ажратиб кўрсатишдай гап.

Сочларига кўп мамлакатларнинг гардлари қўнган, кўп эллар-элатларнинг қувончига ҳам, дардига ҳам ошно бўлган бу инсон биз учун, тарихимиз учун нима қилди! Тарих — Малик Қаюмов ҳаётида унинг болалигидан кўра муҳимроқ ўрин эгаллайди десак баланд кетмаган бўламиз. У — Самарқанд, Бухоро, Хива, сингари Шарқнинг буюк шаҳарлари тупроғини кўзига тўтиё айлаган одам, у — буюк Арабистоннинг илоҳий тўзонлари аро тўзонларда қолган Абадиятни тавоф айлаган некбин зот, Байтулмуқаддас — дунёнинг ободини ҳам, барободини ҳам, бирдай ўз жонидан ўткарган бу инсон — Малик Қаюмов, унинг ўзи айни пайтда яшил кресло уйғунлигида ибтидосиз асрлардан, жангу жадаллар, қирғинлардан омон чиқиб келган қадим, жонли обидани эслатарди.

Бу обида билан гаплашиш қийин.

Бу обида олдида тарихдан сафсаталар сотмоқ мушкул.

«Темурийлар мақбараси қазилмалари», «Самарқанд неча ёшда!», «Регистон», «Шоҳизинда», «Биби Хоним», «Даҳмалар тилга кирди», «Самарқанд узра юлдузлар», «Самарқанд ҳамиша менга ҳамдам», «Муқаддас шаҳар», «Тўрт дарвозали шаҳар»... Булар — обиданинг турли даврларда ленталарга ўзи тиклаган, ўзи мангулик бахш этган хешу ақраболари.

— Афросиёб. Бунда ҳар бир қатлам — давр. Бунда девордаги сувратларга қараб «уларнинг либосида олис иқлимларда унган гулларнинг ҳиди ҳали ҳам сақланиб қолганидан» ҳайратга тушасан.

«...олис иқлимларда унган гулар...»

Шоирлар қарзга сўраса арзигулик сатр.

* * *

Биз ўз шаҳримизнинг миллий қиёфасини барбод қилдик. Шаҳримиз бинолари турғунлик даври инкубаторидан чиққан бир хилдаги катакларни эслатади. Токлар, арклар, работлар қаёқда қолди? Кўкалдош, Абдулқосимхон сингари обидаларга ўгай онадан қолган фарзандларга қарагандай қараймиз.

— Ҳаёт тажрибаси йилдан-йилга шоширади мени. Қўймайди. Ҳаётнинг яхлит оқимига сен ҳам бир тўлқиндай қўшилиб бораётганингни йиллар ўтган сайин аниқроқ англаб етасан. Шу оқимга сингиб кетишга, борингни, борлиғингни шу оқимга бахш этишга улгурмоғинг керак.

Бу сўзлар шунчаки, томдан тараша тушгандай айтилган эмас. Бу сўзлар — ҳаёт тажрибаси.

Чўлу биёбонлар фақат моддий заминдагина эмас, руҳлар, кўнгилларда ҳам бор. Балки кўпроқдир. Дилларнинг очилмаган қўриқлари, одамзод руҳидаги саҳролар ҳали ястаниб, қовжираб ётибди. Уларни обод қилиш керак. Обод қилиш учун эса руҳобод инсонлар керак.

Аёлларнинг паранжи ташлаши ҳали озодлик эмас эди. Дунё, умр бўйи турмаларда чириб руҳи, қалби озод юрган инсонларни билади. Дунё яна шундай кимсаларни ҳам биладики, алар озод юриб идроки ҳам, имони ҳам қамалгандир. Маънавий қуллар деса ҳам бўлади буларни. Малик Қаюмовнинг ижоди билан ўзбек киносидаги кўп чимматлар олиб ташланди. Бу деганимиз — ўзбек маданиятининг порлоқ, қадимий чеҳраси борлигини жаҳон аҳли яна бир карра кўрди, билди. Буюк санъаткор Роман Карменнинг «Ўзбек ҳужжатли киноси мен учун бу «Маликдир» деган сўзлари ҳам ошна-оғайнигарчилик учун айтилган эмас. Эътироф, ҳам эҳтиром бу.

Йиллар.

Йиллар ҳамиша бешафқат.

Дунё оқ-қора тасвирдаги суратга ўхшайди. Қайдадир лайлаклар ин қуряпти, қайдадир темир қушлар чинқириғи, оҳу нола...

Улуғ Ватан урушини, дунё ташвишини елкасида кўтариб юрган, жаҳон Ҳодисотини юрагидан кинолентасидек ўткарган бу инсон айни пайтда нималарни ўйлаяпти! Балки Ҳирот, Ҳазрат Алишер Навоийнинг хомуш мозори... Балки тириклигида суҳбатидин баҳраманд бўлгани оташнафас ҳофиз Аҳмад Зоҳирнинг жувонмарг орзуси... Кейин биз **«Афғонистон: инқилоб давом этади»** лентасида маънавият жаллодлари ўлдирган бу ҳофизнинг дафн маросимини кўрамиз. Юлдузнинг ўлимидан дилларда қалдироқлар кўчади. Кейин эса озғин аскарларнинг қўлларига, елкаларию қуролларига қўнаётган оппоқ каптарларни кўрамиз. Булар дунёнинг мунис оқ ниятлари. Шундай беозор қушлар қуршовида маъюс гуллару шабнамлар дунёсида, гулгун қўшиқлар дунёсида бировлар бировларни ўлдириб яшаётганига ақлинг бовар қилмайди. Адолат бор, бироқ Ёвузлик ҳам яшаяпти.

— Йиллар узун бўлганми ва ё тун-кунларингиз!

— Тунларим йилт этган юлдуз шуъласидай қисқа кечган. Мен кам ухлайман. Энг узуни — кунлар ва йиллар.

Кунлар ва йиллар.

БУ инсон айни пайтда узоқ сафарларни қаритган, асрлардан ҳам узун кунлар ва йиллар оша учиб келган ва ҳозир креслода чўкиб олис манзилларнинг ибтидою интиҳосини ўйлаётган, толиққан улкан қушга ўхшарди. Унга ҳалал бермайлик, азиз ўқувчи. Суҳбатимиз кейинги галга қолди. Майли, ҳеч қиси йўқ. Яхшиси, у яратган фильмларни қидириб топиб кўрайлик. Умрдай узун ленталарда латифалар эмас, элу юрт тарихи, қитъаларнинг бепоён таваллолари мангуликдай ўралиб ётибди. Мангуликдай.

Сирожиддин САИДОВ.

Бу гулшан ичраки йўқтур
бақо гулига сабот,
Ажаб саодат эрур
чиқса яхшилик била от.

Алишер НАВОИЙ.

Педагог ўйлари

Қадрингизни билинг, азизим!

ҚУЙГАНИМДАН АЙТАМАН...

Ҳар бир кичик оила катта совет оиласининг кичик бир ячейкаси ҳисобланади. Оиланинг мустаҳкамлиги, аввало, эр ва хотиннинг иноқлиги, ҳамжиҳатлиги ва дўстона муносабатларига боғлиқ эканини ҳаммамиз биламиз. Оилада эр — хонадоннинг султони, оила бошлиғи ҳисобланади. Қадим-қадимдан шу одатга барча ота-оналаримиз риоя қилиб келишган. Албатта, эр ўзининг бутун хулқ-атвори, оила тебратиши билан шу султонликка арзигулик киши бўлиши ҳам лозим. Хотин эса оиланинг кўрки ва файзи. Уйда аёл киши йўқ бўлса, хонадон бўм-бўшдек, ҳувиллаб қолади.

Барчамиз ўз маҳалламизда, ён-атрофимизда биз билан яшаётган жуда кўп оилаларни биламиз, эр ва хотин 40-50 йил давомида бирга яшаб, кўплаб ўғил ва қизларни тарбиялаб вояга етказишган, жамиятимизда ўз ўринларини топиб бахтиёр яшашлари учун замин ҳозирлаганлар. Уларни кўриб завқ оламиз, ҳавас билан қараймиз.

Аммо, оила давлатини тўғри тебратмай, уни арзимаган икир-чикирлар туфайли «зиндон»га айлантираётган, оила давлатини нурафшон йўлидан адаштириб, ўзларининг жирканч шаҳвоний нафслари учун қурбон қилаётган эр ва хотинлар ҳам ҳаётимизда учраб туради. Машҳур педагог Сухомлинский «Бефарқлик қалб фалажидир. Дўстлар ўз атрофингиздаги воқеаларга бефарқ, лоқайд қараманг...» деб мурожаат қилгани бежиз эмас

Биз халқимизнинг виждонли кишиларимиз. Аммо, ўз атрофимизда рўй бераётган ҳаётдаги салбий ҳодисаларга нисбатан нега бефарқ қараймиз! «Менга нима, нима учун бировнинг ҳаётига аралашишим керак! Ҳар ким ўз оиласининг бешигини ўзи истаганича тебратаверсин», деган лоқайд ақидага амал қилиб, кўриб — кўрмасликка, билиб — билмасликка оламиз. Шу йўсин айрим беор, фирибгар, бузуқи, нафс бандаларига кенг йўл очган бўламиз-ку! Нима, биз қалб фалажига гирифтор бўлганмизми! Нега кишилар тақдирига шунчалар бефарқ қарашга одатланиб қолдик! Орамиздаги шумғиялар бизнинг бефарқлигимиздан фойдаланиб, илдиз отаяпти-ку. Жамият ҳаётига, оила ҳаётига дарз кетказиб, болалар тарбиясининг, кишилар ахлоқининг бузилишига нега йўл қўйяпмиз! Мен бу гапларни гўзал ҳаётимизга доғ тушаётганидан, куйганимдан айтаяпман.

ГАРОВНИНГ ҚУРБОНИ БЎЛГАН УМРИ

Умри исмли аёл ниҳоятда гўзал ва хушчақчақ эди. Эри Шораҳим билан икки фарзандга бош бўлиб тинч-тотув яшашарди. Уларнинг девор-дармиён қўшниси Исроил монтёр бўлиб ишлар, оилада доимо уруш-жанжал бўларди. Шораҳим ва Умри ҳар доим эр-хотинни яраштириб қўярдилар. Ичкиликка берилган Исроил қўшнисининг тинч-тотувлигини бузишни ният қилиб қўйди. У кўча-кўйда қўшниси Умрини нопок аёл, у ишхонасидаги суюқ оёқ эркаклар билан учрашиб юради, деган гап тарқатди. Кунлардан бир куни улфатлари билан галдаги ўлтиришларида «Умри мен блан ҳам ҳуфёна учрашади», деб улфатларини ишонтирди, ҳатто у билан кўришиш мумкин деб гаров ўйнади. Исроил Умрини қўлга тушириш режасини тузди. Хотинини болалари билан уйига жўнатди. Қўшнисининг электрини симёғочдан узиб қўйди. Кечқурун ишдан келиб овқат қилаётган Умри чироқсиз қийналди. Қараса қўшнисиникида чироқ бор. Девордан Исроилга илтимос қилди:

— Чиқиб бизнинг счётчикни қараб беринг, нега бизда чироқ йўқ! — деди.

Шуни кутиб турган Исроил қўлидаги ярим стакан вино, бир дона тузланган бодрингни кўтариб: «Э опажон, тамадди қилаётган эдим», деб чиқиб келди. Бу пайтда гаров ўйнаган унинг улфатларидан бири пойлаб турарди. Уйда хотини ва болалари йўқ эди. Улфатларининг яна бири кўчада Шораҳимнинг ишдан қайтишини кутиб турди.

Исроилнинг икки гаровчи улфати Шораҳимнинг ишдан қайтишида кутиб олиб, унга тушунтирдилар: «Шораҳим, қандай диёнатсиз эрсан. Хотининг қўшнинг Исроил билан ҳуфёна учрашиб юради. Юр, исбот қиламиз», деб Исроилнинг уйига олиб киришди. Уйда хотини ҳам, эр ҳам йўқ. «Сеникида чироқ ўчирилган, ана девордан қара, Исроил сенинг ҳовлингда юрибти-ку», деб кўрсатишди. Уч киши бошлашиб киришганида ҳақиқатдан ҳам чироқсиз уйда Исроил ивирсиб юрарди. Стол устида ярим стакан вино билан тузланган бодринг турганди: «Ия, кайфу сафонинг устидан чиқиб қолдикку», деб юборишди. Шораҳимни кўрган Исроил: «Мен хотининг билан ҳуфёна учрашиб юраман», деб ҳаёсизларча тўнғиллаб чиқиб кетди.

Умри эрига, электрни қараб бериш учун Исроилни чақирган эдим, деб ҳарчанд илтижо қилиб ёлворишларига қарамай, уни уй кийимида кўчага ҳайдади. Тун ярмида Исроил бир кўйлакда аламзада бўлиб йиғлаётган Умрини машинага ўтказиб, шаҳар четидаги қўшмачи аёлникига олиб боради. У ерда аламзада Умрига ичкилик ичириб, унинг номусига тегди. Бу иш бир қанча вақт давом этди. Кунлардан бир куни бу нопок хонадонга ашаддий хотинбоз бир кимса келди. Уй эгаси — қўшмачи хотинга катта пул тўлаб, Умрини гўё яхши кўриб қолдим, хотинликка оламан, бу шаҳардан олиб кетаман, деб уни Бокуга олиб кетди. Умрининг оиласи барбод, болалари етим бўлди. Маҳалладагилар бу воқеани гапириб, Умри бир кишига турмушга чиқиб кетибди, деб тинчидилар. Шораҳим бошқа бир аёлга уйланди. У аёл Умрининг болаларини, бузуқ хотиннинг ташландиқ болалари деб, доимо таъна қилиб бўлса ҳам катта қилди. Икки ўғил онамиз шундай бўлган экан, деб уни унутдилар. Ҳаётда ўз ўринларини топдилар. Оилали бўлдилар. 65 ёшга кириб ҳуснини, жозибасини, ёшлигини йўқотган, қўлдан-қўлга ўтиб хароб бўлган касалманд Умрини яхши одамлар қариялар уйига жойладилар. У Душанба шаҳридан ўлими олдидан бир орзуси борлигини баён қилиб, ўғлининг ишхонасига хат ёзди.

«Азиз ўғлим, жигаргўшам, мен сени ҳаётга келтирган, оқ сут бериб катта қилган бахтсиз онангман. Мен ўша машъум кунда, бир соатда, сендан, отангдан ва оиламдан жудо бўлдим. Буларнинг ҳаммасига қўшнимиз Исроил сабабчи. У мени гаровга қўйиб бор бахт-саодатимдан, сизлардан, ўзлигимдан жудо қилди. Бўлар иш бўлди. Болам, кечирим сўрашга тилим бормайди. Ҳар бир кишининг ўлими олдидан охирги тилагини бажарадилар. Хастаман, охирги кунларим қолди. Сени бир кўриб, дийдорингга тўйиб, ҳаёт билан видолашишни истар эдим. Ўғлим, охирги тилагимдан мени жудо қилма! Кеча-кундуз кўзим йўлингда. Сени интизорлик билан кутмоқдаман. Биргина илтимосим, келгин болам, кутаман. Бахти қаро бўлган онанг Умри».

Бу хат ҳар қандай тошбағир кишида ҳам раҳм-шавқат уйғотади. Ўғли онаси олдига борди. Қариялар уйида хаста она ўғлининг қўлида охирги сўзини айтиб: «Мен гаровнинг қурбони бўлдим», деб вафот этди. Шундай қилиб, бузуқлик йўлига кирган бу аёлнинг ҳаёт чироғи сўнди, азиз бир аёл ўз қадрини билмади. Енгил-елпи ҳаётнинг аччиқ лаззати шу билан тугади.

ДИЛ ИСТАКЛАРИМ

Социалистик жамиятимизда ҳаёт фаровон, аёлларимиз бахтли яшашяпти. Улар халқ хўжалигининг турли соҳаларида қаҳрамонона меҳнат қилмоқдалар. Лекин ахлоқий нопок аёллар ҳам учрайдики, биз—кенг жамоатчилик уларга қарши курашмоғимиз керак. Мен қуйидаги истакларимни таклиф этмоқчиман.

1. Аввало кишилар ўртасидаги, айниқса, аёллар ўртасидаги аҳлоқсизликка, нопокликка, бузуқчиликка, ўзини тута билмай маиший бузуқлик йўлига кирган, бировларнинг ҳалол никоҳли турмушини бузиб, эркакларга ўйнаш бўлиб яшаётган аёлларга қарши чора кўрмоқ керак! Уларни маҳаллада, халқ ўртасида ўртоқлик суди қилиб ниқобларини очиш лозим. Шунда ҳам улар нопок йўлдан қайтмасалар, улар совет қонуни олдида жавобгарликка тортилсинлар.

2. Айрим бойвачча эркаклар ўзларининг шаҳвоний ҳирсларини қондириш учун баъзи бегуноҳ, соддадил қиз-жувонларни ўз тузоқларига илинтириб, хароб қилгач, ҳафтада бир-икки келиб кўнгил хушлик қилиб 3-4 хотинли бўлиб яшамоқдалар. Буларни олдин аниқлаш керак! Алданган қиз-жувонлар, иложсиз қолгач, никоҳсиз иккинчи хотинга айланиб қолмоқдалар. Бу аҳвол бизнинг жамиятимиз учун иснод-ку! Маънавий покликка, коммунистик ахлоқ нормаларига зид-ку. Шундайларни кўриб-кўрмасликка, билиб-билмасликка олиш натижасида у беномуслар кундан-кунга кўпайиб боради. Уларга қарши кескин ҳужум бошламоқ керак!

3. Айрим аёлларимиз енгил-елпи турмуш қуриб, ёки кишиларга ўйнаш бўлиб юриб отасиз фарзанд кўришмоқда. У бегуноҳ норасидаларни «ана, ўзинг боқиб олавер!», деб давлат ихтиёрига, гўдаклар уйига туғруқхонадаёқ ташлаб кетмоқдалар. Ана шундай тошбағир, беор оналарни жазолаш вақти келмадимикин!!

4. Айрим аёлларимиз, айрим такасалтанг ёшлар давлат ишидан бош тортиб, ўз ҳузур-ҳаловатларини кўзлаб меҳнатсиз кун кечирмоқдалар. Улар жамият кишилари яратган барча нозу неъматлардан фойдаланадилар, ўзлари ресторанларда, кечки барларда вақт ўтказадилар. Жамият учун ҳеч қандай фойда келтирмайдилар. Ана шундай текинтомоқ такасалтанглар қачонгача бўлади!

5. Айрим аёллар пул орқасидан қувиб, олиб сотарлик қилмоқдалар. Камёб, харидоргир моллар билан савдо қилиб юрувчи савдогарларга қарши кескин ҳужум бошлаш вақти етмадимиi!!

6. Айрим беномус аёллар ёш қиз-жувонларни йўлдан уриб, қўшмачилик қилиб, ўз уйларида хуфёна исловатхоналар очиб олганлар. Ана шундай номус ўғрилари, муттаҳам, бетовфиқ, шарманда, аёлликка иснод келтирмоқчи бўлган қўшмачиларга қарши курашмоқ керак!

Бу масалаларни амалга оширишда райондаги хотин-қизлар совети ва маҳаллалардаги хотин-қизлар совети кенг жамоатчилик билан биргаликда дадил ошкоралик вазиятида иш олиб бормоқлари даркор. Маҳаллаларда хотин-қизлар совети ишига кенг эътибор бериб, уларни район ташкилотлари қўллаб турса кўп иш қилиш мумкин.

Адлия ходимларига ва район миқёсидаги ходимларга ҳам эътирозимиз кўп. Баъзи ҳолларда ўз уйларидаги кўнгилсиз ҳодисалар, эрлари томонидан хўрланган аёлларнинг арзидодларига улар эътиборсизлик билан қарайдилар. Ўзингиз ўйланг, аёл жуда ҳам сабр-бардошли бўлади. Эри ўйнашга боришини билса ҳам, болам бор, уйим бузилмасин, болам отасиз қолмасин, деб йиллар мобайнида сабр қилади. Ахир сабр косаси тўлганидагина арз қилиб келади-ку! Нега энди унинг арзиға бефарқ қараш керак!! Ҳар бир муассаса ва корхонадаги илғор ишчи аёл ўз болаларини қандай тарбияламоқда, у ўз оиласида яхши оила бошқарувчи беками! Оилада ҳамжиҳатликни яратганми, у маиший бузуқ эмасми!.. Нега аёл ишлайдиган ишхона раҳбарлари буни билмайдилар. Биз баъзан фақат план орқасидан қувамизу, маънавий зарур оламни унутамиз. Инсон омили ҳақида ўйлаш, унинг ҳаётини, яшашини тўғри бўлишига ёрдамлашиш, раҳбарнинг вазифасига кирмайдими! Нега раҳбар ходимлар оилавий масалаларга панжа орасидан қарайдилар!

Жонажон Коммунистик партиямиз ҳозирги пайтда инсон қадр-қимматини ғоят улуғлаш, эъзозлаш, бахт-саодатини тўлиқ таъминлаш учун ошкоралик, демократия ва поклanишни қатъий қилиб қўйди, ҳар қандай дардимизни очиқ-ойдин айтишимизга кенг имкониятлар яратиб берди. Шундай экан, маънавий оламимизнинг пок ва беғубор бўлиши ҳақида ошкора фикрлашайлик.

Нусратхон ВАЛИЕВА,
педагогика фанлари кандидати, доцент.

Олим ҳиммати

Тошкент Давлат университетининг юридик факультети гражданлик ҳуқуқи кафедрасининг профессори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби Фуат Хатипович Сайфуллаев ўзининг «Гражданларнинг уй-жойга бўлган ҳуқуқи» китоби учун олган 484 сўм қалам ҳақини В. И. Ленин номидаги Совет болалар фондининг 707-счётига ўтказди.

Л. ОХУНЖОНОВ.

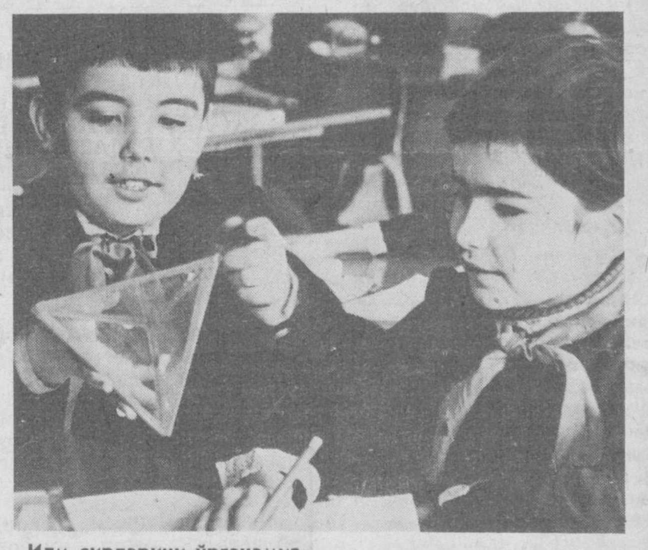

Илм сирларини ўрганамиз.

А. Чаплигина фотоси.

Интиқлик

Новелла

КЕЛИНЧАКЛАРДЕК ясаниб, бутун борлиқни яшнатиб, гўзаллигини кўз-кўз қилиб келган баҳор кўзларга аллақандай сирли, тароватли кўринади. Ҳиёбонда сайр қилиб юришган, ял-ял ёниб турган, атлас кийиб, чаккаларига лолақизғалдоқ тақиб олган лобар қизларнинг жарангдор кулгиси йигитларнинг хаёлини олиб, қалбига чўғ ташлайди.

Кўкламнинг сўлим оқшомида соҳил бўйи қўл ушлашиб юрган ёшлар билан гавжум. Мажнунтол тагида қизнинг нозик қўлларини ушлаб олган йигит куйиб-пишиб бир нималарни гапиради. Унинг энтикиб, тутилиб гапиришидан муҳаббат изҳор қилаётгани аниқ. Ана, юзлари лоладек қизариб кетган қиз «мен сизга ишонаман», дегандек унинг елкасига оҳиста бош қўйди.

Кўклам оқшоми. Ҳамманинг чеҳрасида табассум, баҳорий кайфият ҳукмрон. Фақат угина дераза олдида ёлғиз ўзи хаёллар оғушида ўтирибди. Ҳар гал у баҳорни шундай кутади. Йўқ, баҳорни эмас, уни — кечиккан бахтини кутади.

Ўша баҳор ҳамон унинг ёдида. Ахир ҳаётда кутилмаган воқеалар ҳам бўлади-ку. Бир кўришда севиб қолганлар озми? Ўша оқшом у ётоқхонада нима биландир банд эди. Бехосдан эшик очилиб остонада қўлида гул ушлаган йигит пайдо бўлди. Қиз ўзини ўнглаб олгунича йигит уни даб-дурустдан бағрига босиб ёноғидан бўса олди-да:

— Бу сизга... Агар кутсангиз келаси йил бир қучоғини олиб келаман, — деб қўлига бир дона атиргулни тутқазди. Кейин қандай пайдо бўлган бўлса, шундай ғойиб бўлди. Шу оқшом эндигина ўн саккиз баҳорни қаршилаган қизнинг мусаффо қалбида ёқимли энтикиш сирли туйғуни жунбушга келтирди. Йигит унинг нозик кўнглидаги муҳаббат торларини чертиб ўтган эди.

Қиз севгиси қаттиқ бўлади дейишади. Йиллар ўтган бўлса ҳам у ҳамон кутмоқда. Назарида, албатта, мўъжиза содир бўладигандай, қалбининг тубида милтиллаб ёниб турган умид чироғи — юрагига муҳрланиб қолган олов нигоҳли ўша келишган йигит бир кун эшик қоқиб кириб келадигандай туюлади.

«Қанийди, келса оёғи остига гулдан поёндоз солмасмиди? Бутун меҳрини бахшида қилмасмиди? Келармикан?.. Ёки бир умр... Йўқ, бошқа чидай олмайди. Наҳотки бошқалардек бахтли бўлолмайди. Айби нимада?! Севганими? Шунча йил орзиқиб кутганими?..

Ўкинч, алам,изтироб яна исканжага олади уни. Юзини кафтларининг орасига олиб унсиз йиғлайди...

...Кўклам оқшоми. Ҳамма ёқда шодиёна. Фақат у ёлғиз. Бир-бирларига бахт тилаётган, қаҳ-қаҳ отиб хушчақчақ кулаётган одамлар билмайдики, шу оқшом биргина унинг ёлғизлигини...

Тўсатдан жиринглаган эшик қўнғироғи унинг хаёлларини тўзғитиб, бир зум эсанкиратиб қўйди. Юраги ҳапқириб тушди: ким экан у?. Наҳотки... у бўлса?!

У ёноқларидан оқиб тушаётган қайноқ кўз ёшларини тия олмас, ўрнидан туриб эшик очишга мадори йўқ эди. Қўнғироқ эса бетўхтов зорланиб-зорланиб жиринглар, эшик ортида эса у орзиқиб, интиқ бўлган азиз кишиси бир қучоқ гул билан турарди.

Раҳмонали АКБАРАЛИЕВ.

Саҳнада йигирма йил

Санъаткорнинг бутун умри саҳнада ўтади. У яратган образлар орқали саҳнада сўзлайди. Томошабинларни гоҳ изтиробга солади, гоҳ севинтиради.

Эркин Комиловнинг номи ортиқча таъриф-тавсифга муҳтож бўлмаса керак. У яратган турли характердаги, турли тақдирдаги қаҳрамонлар — замондошларимиз образлари санъат шинавандалари хотирасида узоқ вақт сақланиб қолади.

Эркин Комилов тиниб-тинчимайдиган актёр. Унинг ранг-баранг, видеофильмларда, телепостановкаларда ижро этган ролларини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтмасдан иложингиз йўқ.

«Ёш гвардия» театрининг етакчи актёрларидан бири Эркин Комиловнинг қизғин ўтган ижодий кечасида сўзга чиққан томошабинлар, санъаткорлар ана шулар ҳақида гапиришди.

Кечада Эркин Комилов ўз маҳоратини намойиш этиб, спектакиллардан парчалар, монологлар ижро этди.

Эркин Комилов талантининг мухлислари унга гулдасталар ҳадя этишди. «Ёш гвардия» театри мунтазам суратда ўтказиб келаётган тадбирлардан яна бири жуда муваффақиятли ўтди.

Н. ҒУЛОМОВА.

СУРАТДА: ижодий кечадан лавҳалар.

Р. Шарипов фотоси.

Узоқ масофалар яқин бўлмоқда

Ўзбекистон театр арбоблари союзида профессионал ва ҳаваскорлик коллективларининг концерти бўлиб ўтди. Булар — «Чен-чун» ва «Нилуфар» коллективларидир. Уларнинг чиқишлари Корея миллий ижодий коллективларига амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида Тошкентга келган Корея Халқ Демократик республикаси хореографларига ўзига хос табрик бўлди.

Бундай ҳамдўстлик — республикамиз театр арбоблари союзи билан КХДР ижодий союзи ўртасида шартнома тузилиши натижасидир. Бу шартнома пул тўланмайдиган асосда тузилган бўлиб, фақат делегациялар алмаштириб туришни тақозо этади. Меҳмонлар ансамбль қатнашчиларига маслаҳатлар бериб, уларга янги миллий рақсларни саҳналаштиришда ёрдам кўрсатадилар. Ўзбекистонлик артистлар ҳам жавоб визити билан КХДРга борадилар.

Ўзбекистон театр арбобларининг хорижий ҳамкасабалари билан ҳамкорлик доираси тобора кенгайиб бормоқда. Лаос Халқ демократик республикаси саҳна коллективлари билан ҳам ана шундай шартнома муваффақиятли амалга оширилмоқда. Маънавий камолотни юксалтириш юзасидан ҳам Хасково совети билан ҳамдўстлик шартномаси тузилган.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Рассомларнинг ижодий ҳамкорлиги

Ўзбек рассоми Жавлон Умарбеков Шимолий Рейн-Вестфалия ўлкасининг пойтахти Дюссельдорф шаҳри ҳаётидаги бир лаҳзани ўз асарида акс эттирди. Бундан бир неча йил муқаддам чет элда бўлган рассом «ГФР бўйлаб» туркумидаги асарларини яратди. Бу асарлар куни кеча Тошкентда очилган кўргазманинг бир қисмини ташкил этди.

Республика Киночилар уйида очилган мазкур кўргазма СССР билан ГФР рассомларини ўзаро боғлаган ўзига хос ижодий кўприкдир. Кўргазмага юзга яқин ранг-тасвир, графика, ҳайкалтарошлик асарлари қўйилган. Бу асарларнинг ярми Германия Федератив Республикаси мўйқалам ва кески усталарининг, ярми эса уларнинг совет ҳамкасблари ижодига мансуб. Кўргазманинг совет бўлимида Москва ва Ленинград, Ўзбекистон, Озарбайжон, Туркманистон рассомларининг асарлари қўйилган. Бу асарлар Ғарбий Европа мамлакати бўйлаб қилинган ижодий сафар натижалари бўлиб, уларни кўпи «йўл хотиралари» жанрини, чизгиларни эслатади.

Кўргазмага ўзларининг қатор асарлари намойиш этилаётган ГФРлик муаллифлар келишди. Улар орасида ҳайкалтарошлар Ханнилор Келлер ва Инго Ренгхольд, тасвирий санъат устаси Генрих Герц, график рассом Аксель Фатерлар бор. Улар ўзбек ҳамкасбларининг ижодий устахоналарига борадилар, Ўзбекистоннинг қадимий шаҳарлари билан танишадилар.

— Тошкент бундай кўргазма ўтказилаётган дастлабки шаҳардир, — дейди СССР Рассомлар союзи кўргазмалар директори А. Г. Алексеев. — Тошкентдан сўнг мазкур кўргазма Озарбайжон пойтахти Боку шаҳрига йўл олади. У ердан эса Дюссельдорфга жўнайди. Шундай қилиб, Шимолий Рейн-Вестфалия ўлкасида совет рассомларининг ижоди билан танишадилар.

Э. ТУХФАТУЛЛИНА.

Ташвишли сигнал

Чемпионлар совринсиз қолди

Бадиий гимнастика бўйича XV Тошкент ўсмирлар спорт ўйинлари мусобақани ўтказиш ёки ўтказмаслик тўғрисидаги бахс билан бошланди. Маълум бўлишича, судьялар коллегиясида ғолиблар учун совринлар йўқ экан.

— Финал куни мен совринларни Физкультура ва спорт давлат комитетидан олишга уриниб кўрдим, — дейди мусобақанинг бош судьяси Эльмира Владимировна Попова, — иложи бўлмади... Биз совриндорларга Фахрий дипломлар, ёрлиқларни ҳам ололмадик.

Мусобақа бошланишиданоқ ўзибўларчиликка йўл қўйилди. Турнир муддати қайта-қайта кўчирилди — гоҳ мусобақа иштирокчиларига ҳабар қилинмай қолди, гоҳ спорт залини тайёрлай олишмади. Агар пировард натижада турнирни ташкил этишда тренерлар ёрдам беришмаганида, мусобақа умуман ўтказилиши ҳам номаълум эди. Мусобақанинг тантанали очилиш маросимида Физкультура ва спорт давлат комитетининг вакиллари қатнашмадилар. Бу ерда Ўзбекистон биринчилигида шаҳар спорт шарафини ҳимоя қилувчи терма команда аниқланиши керак эди-ку, ахир.

Ҳар қалай турнир бўлиб ўтди: тренерлар ғолиб қизларга гуллар тақдим этишди. Бу гулларни спортчи қизлар мусобақа олдидан ўз мураббийларига совға қилишган эди.

С. ИНДИН.
(ЎзТАГ).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДОСААФИНИНГ СПОРТНИНГ РАДИО ТУРЛАРИ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА СПОРТ-ТЕХНИКА КЛУБИ

рангли телевизор усталари малакасини ошириш пулли курсларига

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — олти ой. Машғулотлар ҳафтада уч марта рус тилида олиб борилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАШУВИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Бизнинг адрес: 700017, Тошкент шаҳри, Хуршид проспекти, 86 «а» уй, Ўзбекистон ССР ДОСААФ Марказий Комитети биносида (9, 24, 51, 91, 115, 156-автобуслар; 2, 3, 16, 22, 23, 25, 28, 29-трамвайларнинг «Қозоғистон» кинотеатри бекати).

Справкалар учун телефон: 35-32-71.

КАЛИНИН РАЙОНИНИНГ ХЎЖАЛИК-МАИШИЙ БУЮМЛАР ФАБРИКАСИ **АҲОЛИГА ҚУЙИДАГИ ПУЛЛИ ХИЗМАТЛАРНИ КЎРСАТАДИ:**

исталган размердаги миллий пойабзаллар (кавушлар, маҳсилар, сунъий мўйна астарли иссиқ маҳсилар)ни тикиб бериш;

эшик ва деразалар учун турли ҳажмдаги металл карнизлар тайёрлаш;

тери ошлаш ва қайта ишлов бериш (ветеринария врачининг справкаси бўлган ҳолда).

Фабрика адреси: Тошкент область, Калинин районн, Ленин номли колхоз, «Ўзбекистон» участкаси (11э, 31э, 154, 178, 88-автобуслар ва 27-маршрутли таксининг «Ўзбекистон участкаси чойхонаси» бекати).

ТОШКЕНТ МЕВАЛИ ДАРАХТ КЎЧАТЛАРИ ЕТКАЗИШ СОВХОЗИ

пул ўтказиш йўли билан

ТОК КЎЧАТЛАРИ («Пушти тойифи», «Қора кишмиш» ва бошқа навлар), ПАЙВАНД АТИРГУЛЛАР («Миранди», «Куи Елизабет», «Глория ди Рома», «Нарцисс») ва ЛИГУСТРУМ КЎЧАТЛАРИНИ

СОТАДИ

Адрес: 702167, Тошкент область, Оржоникидзе райони, «Свободний» посёлкаси, Мир кўчаси, 62-уй.

«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» трестининг

3-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ

шатакка олиш трослари, стропларни чекланмаган миқдорда тайёрлаб бериш;

автокран қурилмаларига техника хизмати кўрсатиш, ОГПларни созлаш ва синаш, техника хавфсизлиги бўйича инвентар тўсиқлар тайёрлаб бериш юзасидан

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Бизнинг адрес: Тошкент, 34-алоқа бўлими, Қорасарой кўчаси, 326 «Б» уй (10, 7-троллейбуслар; 82, 159-автобусларнинг «Чуқурсой» бекати).

Ўқишга марҳамат!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ МАОРИФИ ДАВЛАТ ҚОМИТЕТИНИНГ

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИ

1988-1989 ўқув йилига

Қабул эълон қилади

3-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

БИЛИМ ЮРТИДА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ:

саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари слесари, электр-газ пайвандчи, фрезерчи, электр монтёр (электр монтажчи), кенг профилдаги станокчи, техника назорати бўлимининг контролёри, прессловчи-штамповкачи, машинали-контакт пайванд бўйича электр пайвандчи, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори.

Ўқиш муддати — 1-3 йил.

ЎҚИШГА 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

3 йиллик таълим группаларини тамомлаган ўқувчиларга ўрта ҳунар-техника билим юртини тугатганлик ҳақида диплом берилади.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар ўқиш даврида 3 маҳал овқат, бепул уст-бош ва коржомалар билан таъминланадилар, 10-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар стипендия оладилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга секция типидаги ётоқхонадан жой берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини тамомлаб чиққан ўқувчилар «Ташсельмаш» заводига ишга юборилади.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаган ўқувчиларга ҳукумат қарорига биноан билим юртини тамомлагандан кейинги мажбурий иш стажисиз ўқишга кириш ҳуқуқи билан олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Билим юртида техника ижоди, бадиий ҳаваскорлик, фото тўгараклари, спорт секциялари ишлаб турибди, билим даргоҳининг Чорвоқ посёлкаси районида ёзги дам олиш базаси мавжуд.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: ариза, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, саломатлиги ҳақида справка, яшаш жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида).

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 50-алоқа бўлими, Гёте кўчаси, 54-уй (21, 49э автобусларнинг «3-СПТУ» бекати, 16, 89-автобусларнинг «Касб касалликлари институти» бекати), метронинг «М. Горький» станциясидан ҳар куни соат 8.30 дан бошлаб билим юртининг хизмат автобуси қатнайди.

8-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8-синфни битирганлар учун ўқиш муддати — 3 йил.

3 йил муддат билан ўқишга қабул қилинганлар овқат ва уст кийим билан таъминланадилар. Ўқиш тамомлангач, уларга ўрта маълумот ва касб эгаллаб чиққанлик ҳақида диплом берилади.

10-синфни битирганлар учун ўқиш муддати — 8 ой.

Улар ойига 65 сўм стипендия билан таъминланадилар. Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 50 процентини оладилар. Билим юртидаги таълим даври умумий меҳнат ва касаба союз стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юрти авиасозлик саноати учун қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди:

учиш аппаратларининг йиғувчи-слесари, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг созловчиси, механика-йиғув ишлари слесари, саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь, кенг профилдаги станокчи, токарь, фрезерчи.

Шунингдек, 10-синф маълумотига эга бўлган ва Совет Армияси сафларида хизмат бурчини ўтаб қайтган ёшлар фрезерлик касби бўйича ўқишга қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати — 6 ой.

Билим юртида спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик, авиамоделчилик, радио, фото тўгараклари ишлаб турибди.

Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаган ўқувчиларга олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига ва учувчилик авиация билим юртларига ўқишга кириш учун йўлланма берилади. Билим юртини тамомлаганлар Тошкент политехника институтининг самолётсозлик ва механика факультетлари кечки ва сиртқи бўлимларига, шунингдек, бошқа олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан ўқишга киришлари мумкин. Билим юртини тамомлаган ўқувчилар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юборилади.

Билим юртига ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, яшаш жойидан, ота-онасининг ишхонасидан справкалар, медицина справкаси, мактабдан характеристика, 6 дона фотосурат (3х4 ва 4х5 см ҳажмида).

Билим юрти адреси 701128, Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Усмон Юсупов кўчаси, Авиационний проезди, 10-уй (10, 27, 23-трамвайлар; 1, 4, 10, 14-троллейбуслар, 44, 48, 97-автобусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси» бекати). Телефон: 41-75-54.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/III да **Хива ордени**, 18/III да кичик экспериментал саҳнада **Она қалби** (17.00), **Севгига севги билан** (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/III да **Ёшликда берган кўнгил**, 18/III да **Хотинимнинг эри**.

Кино

17 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

Санъат саройи — «ЎСМИРЛАР» (катта зал, 16, 18.30, 20.00).
Чайка — «ТУЗОҚ» (16.30); «ГАЛАТЕПАЛИК АВЛИЁ» (18, 21.00).
Москва — «ТУЗОҚ» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Дружба — «ТУЗОҚ» (тоқ соатларда); «ТОВЛАМАЧИ» (жуфт соатларда).
ВЛКСМ 30 йиллиги —«БИРОВНИНГ ПУЛИ» (жуфт соатларда).
Қозоғистон — «ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (17, 20.00); «ПАРОМА» (18.00).
К. Ёрматов номли —«ОДИЛ СУД» (18.30, 21.00).
Нукус — «ПАРОМА» (16, 18.30, 20.45).
С. Раҳимов — «ТОВЛАМАЧИ» (жуфт соатларда).
Ғ. Ғулом номли — «ҚАШҚИРЛАР УЧУН ҚОПҚОН» (ўзбек тилида, тоқ соатларда ва 19.00 да).
Лисунов номли — «МУҲАББАТ ЎЙИНИ ВА ҚОТИЛЛИК» (тоқ соатларда).
Ўзбекистон ССР 25 йиллиги— «ВЕРОНИКА ФОССНИНГ СОҒИНЧИ» (тоқ соатларда).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ТОКИОГА САЁҲАТ» (жуфт соатларда ва 19.30 да); «ЎНТА НЕГР БОЛАСИ» (21.00).

18 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

Санъат саройи — «ЎСМИРЛАР» (катта зал, 11, 13.30, 18.30, 20.40).
Чайка — «ПАРОМА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Москва —«ТУЗОҚ» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Дружба — «ТУЗОҚ» (тоқ соатларда); «ТОВЛАМАЧИ» (жуфт соатларда).
ВЛКСМ 30 йиллиги —«НОМАЪЛУМ АЁЛ» (жуфт соатларда).
Қозоғистон — «ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (11, 14, 17, 20.00); «ТУЗОҚ» (11, 18.00).
К. Ёрматов —«ОДИЛ СУД» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00); «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (12, 20.00).
Нукус — «ПАРОМА» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).
С. Раҳимов — «ДАРҒАЗАБ АНЖЕЛИКА» (жуфт соатларда).
Ғ. Ғулом номли — «ҚАШҚИРЛАР УЧУН ҚОПҚОН» (ўзбек тилида, тоқ соатларда).
Лисунов номли — «ВЕРОНИКА ФОССНИНГ СОҒИНЧИ» (тоқ соатларда).
Ўзбекистон Советининг 50 йиллиги — «БИРОВНИНГ ПУЛИ» (12, 14, 16, 18, 19.30, 21.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-44, 44-21-34.
Чайка — 77-06-20.
Москва — 33-05-01.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25,
Нукус — 46-70-69.
Дружба — 67-96-87.
Қозоғистон — 35-24-92.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—**Гипноз сеансларн** (19.30).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СОВЕТ МАДАНИЯТ ФОНДИ ЎЗБЕКИСТОН БЎЛИМИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИ, ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ЗАПАСДАГИ ЁШ ЖАНГЧИЛАР ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ

19 МАРТ СОАТ 16, 20.00 ДА

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

Афғонистонда ўз интернационал бурчини адо этган Совет жангчиларига бағишлаб

«ҲАЛОК БЎЛГАНЛАРГА ҲАМ, ҲАЁТ ҚОЛГАНЛАРГА ҲАМ ТАЪЗИМ ҚИЛАМИЗ»

шиори остида

ХАЙРИЯ КЕЧАСИНИ ЎТКАЗАДИЛАР

КЕЧАДА ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон давлат мукофотларининг лауреати, хизмат кўрсатган давлат «ЯЛЛА» вокал чолғу ансамбли

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ф. ЗОКИРОВ.

Социалистик ҳамдўстлик қўшиқларининг энг яхши ижроси учун Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати

«САДО» вокал-чолғу ансамбли.

«ДАР ВЕТЕР» рок-группаси.
«МЕЛОДИЯ» рок-группаси.
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, композитор ЭНМАРК СОЛИҲОВ,

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, шоир АБДУЛЛА ОРИПОВ,

эстрада қўшиқлари ижрочилари — НАРГИЗА ЗОКИРОВА, НОДИРА ЗИЯХОНОВА,

авторлик қўшиқлари клубларининг ижрочилари: Степан БАЛАКИН, Виталий ВОСТРИКОВ, Борис ЛИВИЕВ, Игорь НЕВЕРОВ.

Кечани — Р. НУРМОНОВА ва М. АБДУҚУНДУЗОВ олиб боришади.

Режиссёр — СТАНИСЛАВ МАНСУРОВ.
Саҳналаштириш группасининг директори — Г. ДЕЛИЗОНАС.
Хайрия кечасидан тушган маблағ совет жангчи-интернационалистларига Тошкент шаҳрида бунёд этиладиган ёдгорлик қурилишига сарфланади.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги М. Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат концерт-филармония бирлашмаси

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

21, 22 МАРТ СОАТ 19.30 ДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ, ТУРКМАНИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ

Бобомурод Ҳамдамов концерти

ПРОГРАММАДА ЎЗБЕК КЛАССИК ВА ЗАМОНАВИЙ ҚЎШИҚЛАР, ШАРҚ ХАЛҚ ҚЎШИҚЛАРИ ИЖРО ЭТИЛАДИ.

Билетлар СССР халқлари дўстлиги саройи кассасида соат 14.00 дан сотилмоқда.

Эсдаликка — портрет!

Яхши фотосурат — фақат ўзингиз учунгина эмас, балки дўстларингиз учун ҳам ажойиб совғадир. «ОРЗУ» ФОТОСТУДИЯСИДА Сизга одатдан ташқари яна бир хизмат турини таклиф этишади — рассомга исталган фотосуратдан 30х40 см ва ундан катта ҳажмдаги портретларни ишлаб бериш юзасидан буюртмалар бериш мумкин. У портретларни график усулда ёки мойли бўёқлар ёрдамида чизиб беради.

Справкалар олиш учун телефон: 24-38-23.

Фотостудияга бориш учун 8, 51, 60э, 72э, 91, 92-автобуслар, 25, 28, 29-трамвайларда «Универсам» бекатигача борилади.

«ТАШГОРФОТО» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ (телефон: 42-08-40).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
мактаб ўқувчиларининг баҳорги каникули кунлари
24 МАРТДАН 31 МАРТГАЧА МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КАТТА ТОМОШАЛАРИ

2 БЎЛИМДАН ИБОРАТ РАНГ-БАРАНГ ПРОГРАММА.

Манежда — ўргатилган маймунлар, итлар, отлар.
Томошалар соат 10.30, 13.00, 16.00 да бошланади.
Коллектив бўлиб тушиш учун буюртмалар қабул қилинмоқда.
Олдиндан билетлар сотиш кассалари ишлаяпти.
Касса — соат 10 дан 20.00 гача очиқ.
Справкалар учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

ТЕЛЬМАН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ

«КРАСНАЯ ГВОЗДИКА»
(Қизил чиннигул)
ЭСТРАДА АНСАМБЛИНИНГ
солист, яккахон-чолғувчи ва музикачи
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳар куни соат 10 дан 20.00 гача қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Я. Колас кўчаси. Телефон: 33-40-16.

Корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

«РИТМ» ЁШЛАР ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ИЖОДИЁТИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ МАРКАЗИ

илмий-тадқиқот, тажрибаконструкторлик ва технология ишларини олиб бориш учун

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Хўжалик шартномаси тузилган тақдирда ишланмаларни бажариш арзонроқ тушади ва улар тез бажарилади.

«РИТМ» СИФАТИГА КАФОЛАТ БЕРАДИ!

МУТАХАССИСЛАР, РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР, ИХТИРОЧИЛАР!

Агар бирор ғоянгиз бўлса, уни амалга оширишни истасангиз;
юқори малакали мутахассис бўлсангиз қўшимча даромад олишни истасангиз;
бирор ишни бажариш зарурати туғилса, қуйидаги адресда жойлашган «РИТМ» ёшлар илмий-техника ижодиётини мувофиқлаштириш марказига мурожаат этинг: Тошкент шаҳри, Киров кўчаси, 24-уй («Билимлар уйи» рўпарасида). Телефон 33-91-95.

СССР Давлат чет эл туризми комитетининг

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ БЎЛИМИ

«ИНТУРИСТ» хизматидан фойдаланувчи, «ИНТУРИСТ»га материаллар етказиб берувчи барча манфаатдор касаба союз ва хўжалик ташкилотларига

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

«ИНТУРИСТ» банк реквизитлари —000608104-сонли ҳисоб-китоб счёти Тошкент шаҳар уй-жой-социал банкининг область операция бошқармасида жойлашган, банкнинг коди 734279.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиш — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 12626. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2069. Тиражи — 104.250. 6690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.